

JUGOSLOVANSKI DELAVCI PRIZADETI V PUEBLU.

NUJNA POMOČ JE POTREBNA

Vai prispevki naj se pošljejo na V. Oankarja, predsednika SNPJ.

Chicago, Ill. — Poplava, ki je princala nesrečo Pueblu, je zadela tudi jugoslovanske delavce. Mnogi delavci so izgubili vse. Če je kaj jugoslovanskih delavcev izgubilo življenje pri tej katastrofi, še ni znano, ko te vestice odhajajo v list. Fakt postoji, da je poplavljen okraj, v katerem so nastanjeni jugoslovanski delavci.

Mr. Ivan Mladinec, član informacijskega biroja za tuje jezike, je nam poslal brzogojno poročilo o tem dejstvu, ki se glasi:

"Elementarne sile so upustile Pueblu, posebno pa nižno, v kateri prebivajo večinoma Slovenci, Hrvatje in Srbi. Okoli štiri tisoč Jugoslovancev ima 17 družtev, cerkev in zelo lepo vpevajočo naselbino. Zdaj so bežali brez krova, hrane in obleke. Hitra pomoč je potrebna..."

Člani S. N. P. J. in S. D. P. Z. Slovenska narodna podpora jednota ima v Pueblu močno društvo. In prav zanesljivo so med prizadetimi tudi člani Slovence narodne podpora jednote. Še kadar je zadela kakšna nesreča naše člane, so drugi člani radodarno prikočili na pomoč, da pomagajo v prvi potrebi. Pomoč je potrebna, o tem ni dvoma! Zategadelj apeliramo na člane S. N. P. J. in S. D. P. Z., da takoj organizirajo pomožno akcijo. To lahko stori na dvoje način. Določita naj se dva ali več članov, ki gredo pobirati prostovoljne prispevke pri članih, ali pa društvo takoj skliče izredno sejo in dovoli nekaj denarja iz svoje društvene blaginje.

Ves nabrani denar naj se nemudoma pošlje na Vincent Oankarja, predsednika S. N. P. J., ki bo skrbel, da s pomočjo odbora podružnice S. N. P. J. pride denar res tistim v roka, ki so podpora najbolj potrebni.

Beda je velika, pomoč je nujno potrebna. Ne odlašajte s pobiranjem prostovoljnih prispevkov, kajti kdor hitro pomaga, dvakrat pomaga.

Zdaj je zadela katastrofa naše brate in sestre v Pueblu, drugkrat jih zadene v kateri drugi naselbini, v kateri mogoče danes še ne mislijo, da se lahko zgodi kaj takega kot v Pueblu.

BELA GARDA V KALIFORNIJI.

Los Angeles, Cal. — (Feder. Press.) — Lokalni listi poročajo, da se je ustanovila podružnica kukluksklanovcev v tem mestu. Podružnice so tudi v San Franciscu, Fresno in v drugih kalifornijskih mestih. Listi prerokujejo, da v nekaj mesecih bodo kukluksklanovec v Kaliforniji ravno tako močni kakor so na Jugu.

Članstvo je seveda tajno, toda listi priznavajo, da lokalna podružnica vključuje "odlične podjetnike, razumnike, sodnike in advokate". Dalje naznanjajo listi, da namen podružnice je, prepričati in potlačiti slovine, zlasti pa "zločine proti zvezni vladi", omejiti japonsko agresijo, odpraviti "neopravičene stavke" in nastopiti proti "narasajočemu radikalnemu gibanju".

PRODUKCIJA PREMOMA JE PADLA ZA 46 MILJO. NOV TON.

Washington, D. C. — Od 1. januarja do 28. maja 1921. je bilo nakopanih 152,421,000 ton mehkega premoga v Združenih državah. V istem času prejšnjega leta je produkcija premoga znašala 196,181,000 ton. Produkcija je torej letos nazadovala za 46 milijonov ton.

CABRERA NE SME BITI V JEČI, KAJ PA DEBS?

CABRERA JE NAZADNJAK!

Ameriška vlada zahteva, da se osvobodijo bivši predsednik Gvatemale, ne oзира se pa na domače politične jetnike.

Washington, D. C. — Vlada Združenih držav je pritiskala na Gvatemalo, da mora izpustiti iz ječe bivšega predsednika Estrada Cabrera, ki je bil strmoglavljen v revoluciji 14. aprila 1920. in od tistega časa je stalno v zaporu. Državni tajnik Hughes je obvestil gvatemalsko vlado, da Združene države ne vidijo razloga, zakaj bi bil Cabrera še v zaporu, zlasti ker je že star in slab.

Cabrera, ki je bil dolgo vrsto let predsednik Gvatemale (Centralna Amerika), je znan kot velik nazadnjak, toda bil je dober prijatelj ameriških kapitalističnih interesov — in to pove vse. Ameriška vlada je že večkrat poskušala izsiliti njegovo osvoboditev. Že prejšnja Wilsonova administracija je parkrat protestirala in zahtevala od nove gvatemalske vlade, da naj izpusti Cabrera iz zapore. Hardingova vlada pa tudi v tem oziru ubira stopinje za Wilsonom.

Vlada se zanima za politične jetnike v tujih državah in zahteva njihovo osvoboditev — medtem ko je gluha napram zahtevam ameriških državljanov, da naprej izpusti iz zaporov ameriške politične jetnike kot je Debs, ki je tudi star že 64 let in izvržil ni ničesar, kakor da je na temelju svoje konstitucionalne pravice povedal, da se ne strinja z vlado glede vojne.

NOVI IZSELJENIŠKI ZAKON ŽE UČINKUJE.

Italijanskih in portugalskih izseljencev je dospelo že preveč v Ameriko.

New York, N. Y. — Očividno bo marsikateri izseljenik ob zadnje groše, ki se je odločil, da odpotuje v Ameriko, ker mu ne bo dovoljeno stopiti na suho v Ameriko. Parobrodne družbe in šifkartasi se ne ozirajo na to, koliko siromakov bo ob ves denar, ob zadnje prihranke, ampak dovažali bodo izseljenike v Ameriko, da jih peljajo zopet nazaj, ker je dovoljeno število izseljenikov za deželo že prekoračeno.

W. H. Husband, splošni izseljenski komisar, izjavlja, da je dospelo v Boston in New York že trinajst sto sedem in šestdeset več italijanskih izseljenikov, kot dovoljuje postava, da se izkrajajo v Ameriko. Trikrat toliko je pa italijanskih izseljenikov na potu v Ameriko, ki se nahajajo že na parnikih, plovcih proti Ameriki. Komisar Husband pravi, da jih bodo morale parobrodne družbe najbrž odpeljati zopet nazaj v Italijo.

Portugalskih izseljenikov je tudi že dospelo več sem, kot je dovoljeno po postavi. Iz Luksemburga je dospel samo en sam izseljenik nad določenim številom.

Komisar Husband pravi, da bo moral tudi ta naseljenik nazaj, če se ne izkaže, da je "izjema."

25,916 PROSILCEV ZA DRŽAVLJANSTVO.

Washington, D. C. — Naturalizacijski biro poroča, da je število prosilcev za državljanstvo papirje doseglo naravnost fantastično višino v primeri s številom pred vojno. Samo v zadnjem aprilu je 25,916 inozemcev uročilo prošnje za državljanstvo. V istem času je prejelo 12,974 oseb drugi državljanški papir. V zadnjih treh fiskalnih letih je bilo naturaliziranih 546,490 inozemcev in od teh je bilo 244,300 v vojaški službi.

OBRAVNAVA V DEDHAMU SE RAZVIJA POČASI.

SODNIK JE IZDAL IZREDEN POZIV NA POEVANOR.

Zagovornik obtožencev je temu ugovarjal.

Dedham, Mass. (J. N. Paffel, Fed. Press.) — Višji sodnik Webster Thayer je izdal izreden poziv za pozvanec, ko je bilo ispravnih pet sto pozvanec in samo sedem je bilo sprejetih kot porotniki. Dozdaj so bile obdržavane tri večerne obravnave, da se izberejo porotniki. Novi pozvanci se imajo zglasiti zjutraj na četrti dan obravnave.

Proti temu hitenju s obravnavo je zagovornik obtožencev Sacota in Vancettija protestiral, češ, ako se tako hitro pozovejo novi pozvanci, da zagovorništvu ne bo imelo dosti časa, da predloži spodobno pozvanec, ki so lahko izbrani porotnikom. Kritike še ni bilo zaradi izbiranja porote, toda prijatelji zagovorništvu so v skrbeh, kajti javnemu tožilstvu so na razpolago viri, da lahko takoj poizve vse o vsakem državljanu, ki prebiva v okraju Norfolk.

Med sredstva, ki razpolaga javno tožilstvo je devet in osemdeset šerifskih deputitov, ki so pripravljeni poizvedeti, kar se jim naloži. Na drugi strani je pa zagovorništvu odvisno zaradi malih denarnih sredstev vazo od dveh preiskovalcev, ki sta podala svoja informacije o prvih pet sto pozvanecih. In to veliko ispravnostno delo se je moralo izvršiti v dveh tednih.

Sodnik Thayer je odklonil ugovore zagovorništvu zaradi izrednega poziva. Povdarjal je, da obravnava stane vsaki dan tisoč dolarjev in zaradi tega se mora vršiti hitro. Kritiziral je uradnike, ki imajo ispravevali na kratko pozivanje, še predno pridejo na sodišče, kajti prihajali so gluhi in stari možje na sodišče. Neki hilenik je bil star devet in sedemdeset let in je gluh že petnajst let. Njegovo ime je bilo vseeno na porotniški listi.

Nova porotnika, ki sta bila sprejeta, sta John F. Dover, trgovski pomočnik, in Lewis McHardy, tovarniški delavec.

Hearstov dnevnik "Boston Daily Advertiser" izrablja obravnavo za senzacionalne vesti o obravnavi. Ko so pričele prihajati počasi novice iz sodniške dvorane, ker se ni nič važnega zgodilo, je "Advertiser" princal vest, da so bile straže pomnožene, ker so pričele širiti vesti, da je prišel v mesto Carlo Tresca, urednik italijanske delavskega lista "Il Martello" (Kladivo).

V teh vesteh, da je Tresca prišel sem, ni nobene resnice. Pa tudi straže niso bile pomnožene. Tresca je bil teden dni v Bostonu in bližnjih mestih, ker je bil na govorniškem potovanju. Govoril je na delavskih shodih, da se dobi potreben denar za obravnavo. To je prva sugestija, da je njegova navzočnost vnamerljiva.

"Advertiser" je takole napravil vodo:

"Ker se boje, da navzočnost Tresce in drugih voditeljev zagovorniškega gibanja v bližini vodi do demonstracije, so straže postale previdne, da zabranijo vstop vsaki osebi na sodišče, če ne more dokazati vzroka, zaradi katerega je prišla."

V sodniških hodnikih se pa strahinja in deputiji v resnici dolgočasijo in pripovedujejo drug drugemu smešnice, da hitreje mine čas.

ITALIJANI ISPRAMIJO MAJO ANIJO.

Carigrad, 7. jun. — Poveljnik italijanskih čet v Adaliji je obvestil vladno turških nacionalistov v Angori, da Italijani zapuste Adalijo v najkrajšem času.

ANGLEŠKO-FRANCOSKI KONFLIKT V ŠLEZIJI.

NEBOGLASJE V ODŠKODNINSKI KOMISIJI.

Entental povajalnik se ne morejo sediniti, ali bi ali ne bi napadli Poljakov.

Berlin, 7. jun. — Plebiscitna komisija je dala ultimatum generalu Hoeflerju, voditelju nemških protovoljcev v Gornji Šleziji, da mora umakniti svoje čete iz vstajške pokrajine, ako ne, da bodo zavzemniške čete izpraznile industrijalna mesta in jih prepustile Poljakom. Hoefler je pa odgovoril, da nima moči ne volje, umakniti samobramnih sil iz krajev, katere štiti.

Ultimat je povzročil velik alarm v Berlinu in nemški poslanik v Londonu je prejel navodilo, da protestira pri angleški vladi proti zahtevi plebiscitne komisije. Protest se glasi, da je ultimatum kršenje versalske pogodbe.

Is višjih britskih krogov se je doznilo, da je general Henniker pripravljen na generalno ofensivo proti poljskim vetašem kakor hitro dobi dovoljenje. Henniker je informiral entente oblasti, ker so vstajniško popolnoma izven Korfantijske kontrole in industrijalni kraji v Šleziji so v nevarnosti, da jih vstajške čete izropajo ter uničijo rudnike in tovarne.

Angleži v plebiscitni komisiji so se odločili v prid Francozi, da pride v par dneh, toda Francozi so proti odzivu in delajo na vse načine, da preprečijo operacije vstajnih čet. Angleški povajalnik se mnenja, da lahko dosežejo poljsko mejo brez večjega krvliltja, dočim Francozi, ki so zalobili vstajke s orožjem in strelivom, strahijo s velikimi izgubami življenj.

Paris, 7. jun. — Reparacijska komisija se je obrnila na poslanski svet s predlogom, da ji dovoli predložiti vasa sporna vprašanja nevtralnemu razsodniku v rešitev. Francozi krogi so zelo nejevoljni v zvezi tega predloga, ker čutijo, da bi bilo poniževalno sanje, ako bi nevtralna oblast odločevala o njihovih odškodninskih zadevah. Fakt pa je, da se odškodninska komisija ne more sediniti v mnogih točkah in vasa stvar se vleče brez konca in kraja.

Poslanski svet je večerj obvestil Nemčijo, da mora do 30. septembra t. l. transferirati Dieseleve motorje iz submarink za porabo v civilnih industrijah.

Monakovo, Bavarska, 7. jun. — Bavarska ljudska garda je sklenila, da prostovoljno odloži orožje in se razpusti do 30. junija na temelju pogojev ententnega ultimata.

SENATOR FRANCOZ PREIŠČE ZADEVO O UJETNIKIH.

Washington, D. C. — Senator France, ki je odpotoval v Rusijo, bo preiskal zadevo glede ameriških ujetnikov, ki se nahajajo v sovjetski republiki. Pred svojim odhodom je France konferiral s državnim tajnikom in prejel vse potrebne podatke, ki so tičeje te stvari.

VOJTELJI ŠO DOBOLI ZMAGO NA SODIŠČU.

Pottsville, Pa. — Sodnik Bechtel je razsodil, da se mora sedem učiteljem izpustiti mesca, ker so bili odpušteni, ne da bi jim bili naznanjeni vzroki.

Javna tajnost pa je, da so bili učitelji odsvoljeni, ker so bili delavni za svojo organizacijo.

NEZGODA NA ŽELEZNICAH.

Hammond, Ind. — Ko je osebni vlak privozil na avtomatski gibalnici, so štirje vozovi zapustili železniški tir. Štiri osebe so bile težko ranjene.

"SOVRAŽNI" KAPITALISTI V BRATSKEM OBJEMU.

RADI BI DOBILI LENINA NA KONFERENCO.

Angleški in nemški industrijalni magnati se sklenili pakt za kontrolo ruskih trgov.

Berlin, 7. jun. — Največji in najmočnejši industrijalni in finančni interesi v Nemčiji in Veliki Britaniji so aranžirali in podpisali tajno pogodbo za iskoriščenje ruskih trgov. Nekateri krogi celo vidijo v tem paktu temeljni kamen, na katerem bo v bližnji bodočnosti sklenela britsko-nemško-ruska ekonomska entente.

Podrobnosti angleško-nemške alijance so seveda tajnost, toda znano je toliko, da so predstavniki industrijalnih skupin v obeh državah obdržavali mnoge private konference in končno so dosegli sporazum sadnji teden na sestanku v Londonu. Na čelu nemške skupine je Hugo Stinnes, najmočnejši industrijalni magnat v Nemčiji.

Razumljivo je, da sta obe vladi dobro poučeni o tem paktu; prevezapav je sklenitev pogodbe nemogoča brez dovoljenja vlade. Ker pa so industrijalni in finančni interesi v Angliji kakor v Nemčiji odločujoči faktorji za političnimi kulisami, je umavno, da sta vladi "neoficijalno" dobro znali kaj se godi in sta celo pomagali pri pogajanjih, dočim naravno načeta "oficijalno" nitičar voditi o tej stvari.

Cilj najnovije gospodarske entente je, dominirati ruske izvozne trge in dobiti vso kontrolo v trgovini s Rusijo. Nemški in angleški kapitalisti bodo delali skupaj, dajali potrebne kredite in monopolizirali ruske koncesije.

Amerika seveda je iskjučena iz te entente. Angleški diplomati se je isvrstvo posredilo izigrati Ameriko napram Rusiji. Kar bodo imele Združene države trgovine s Rusijo v bodoče, bo morala (trgovina) teči po nemških ali angleških kanalih.

Vprašanje še ostane, kakšno stališče vzame sovjetska Rusija napram novemu paktu. Kradin, ki se je pred nekaj dnevi vrval v London, se je ustavljal v Berlinu in konferiral s Fehrmannom, prejšnjim nemškim konzulom v Petrogradu, ki je zdaj glavni zastopnik Stinnesa pri njegovih gigantnih operacijah v Rusiji.

Vas znamenja kažejo, da je Anglija dobro iskorištila program ameriške vlade, ki še vedno noče imeti nikakršnih stikov s sovjetsko vlado. Tukaj kroji vest, ki pa ni potrjena v uradnih krogih, da je Anglija povabila Lenina v London, da naj sam vodi politična pogajanja. Lenin vsekakor ne pojde v London, ker so Troekij, Zinovijev, Kamenev in drugi komunistični voditelji odločno nasprotni temu. Ti voditelji so mnenja, da je Rusija dala že dovolj koncesij kapitalistom in dalje ne sme iti.

PREVEČ ITALIJANOV JE PRLILO V AMERIKO.

New York, N. Y. — Naseljeniške oblasti poročajo, da je prišlo 1367 Italijanov več kakor jih more priti po novem zakonu v tem mesecu. Vrniti se bodo morali nazaj v Italijo.

VREBE.

Chicago in okolica: V četrtki nestalno, morda dež. Menjajoči so lahki vetrovi. Temperatura v zadnjih 24 urah: najvišja 68, najnižja 58. Sonce izide ob 5:18, zaide ob 8:23.

Ogrska pravi za vstop v ligo.

Zeneva, Švica, 7. jun. — Sekretarjat lige narodov je prejel prošnjo Ogrske za vstop v ligo.

VELIKA ZMAGA KROJASJKIH DELAVCEV.

PET IN PETDESET TISOČ DELAVCEV IN DELAVK JE DELEŽNIK SADOV EMAGE.

Stavka je bila dolgočasna in zaradi tega je zmaga toliko bolj smadina.

New York, N. Y. — Pet in petdeset tisoč krojaških delavcev, organiziranih v International Ladies' Garment Workers' Union, so izvojevali veliko zmago v dolgočasni stavki, kakršne ni dosegla nobena organizacija, od kar so prišli podjetniki s bojem za "odprto delavnico" pred enim letom. Delavci so sestavljali, da obratni-jo mesec in izvojevane delavne razmere. Podpisana je bila nova pogodba, ki potrdi 44 ur dela v tednu, minimalno mesec in druge važne zahteve, med katerimi je gotovo važna določba v pogodbi, da se ne more noben delavec odpustiti, če ni bila njegova zadeva zaslišana od ramosočista, v katerem so zastopali delavci in podjetniki.

Vse pridobitve, ki so bile pridobljene v letih 1919 in 1920, so v novi pogodbi, ki je veljavna do prvca novembra in o kateri sodijo voditelji delavstva, da ostane trajna.

Sporazum je bil napravljen po več konferencah, na katerih so bili zastopani podjetniki in delavci. Vodil je delavce Benjamin Schlesinger, predsednik delavske organizacije.

Z delom bodo odaj prišli v več kot dva tisoč pet sto delavskih.

Podjetniki so si opeli prve, da se izboljšali organizacije krojaških delavcev, v kateri so organizirani delavci, ki delujejo moške obleke. Ko so podjetniki videli, da so bili njih tovarni poraženi, so bili pri volji skleniti mir s delavci. Obe organizaciji imata v tem mestu več kot sto petdeset tisoč članov, aleanca, h kateri pripadajo vse organizacije, katerih člani delajo s iglami in sukaneem, pa štejejo okoli štiri sto tisoč članov. Organizacija je imele en milijon dolarjev v svojem skladu in pripravljeno so jo bile podpirati vse organizacije, ki pripadajo k aleanci.

ISRAČKE, ISRAČKE...

Evansston, Ill. — To mestece se nahaja tik pred pragom Chicagoa, kjub temu pa pravijo, da je ostalo sto let za duhom časa v družbenem življenju. V našem je pa to mesto le napredno. In to so isračke za odraslene otroke. Zdaj je mesto ustanovilo poljeje, ki bo slovince, posebno pa bančne roparje lovila v značnih višvah. Ljudje s normalnimi možgani sicer ugledajo, kako se bo ta lov vrtil, če se bo letalec kar doli spustil na bančne roparja v avtomobilu, kot kragulj na pišče, in ga pograbil za vrat in odnesel v mestni zapor, ali če se bo s svojim letalom zaletel v banditski avtomobil in ga prekučnil v jarek, da kasneje sretrja bandita. O tem sloer se policijski načelnik Charles Leggett ni na jasnem, ko je dremu prostovoljnima značnima poljeja krojil poljejeje zvezo in ju obenem opozoril, da imata odalej pravico izvršiti aretacije.

38 OSEB ZAPLETENIH V POSTNO TATVINO.

Toledo, Ohio. — Drugo pošlavye poštnege ropa v Toledo je prišlo pred večeršnjim, ko je pričela obravnava proti osem in trideset osebam. Sodniška dvorana je skrbno zastražena, kot je to v navadi pri takih obravnava. Med obtoženci je tudi Wanda Urbatsy, o kateri so nekoč govorili in pluarili, da je izdelala narčrt za rop. Tam je seveda tudi katoliški duhovnik Anthony Gorek in Chicago, ki je dejal, da mu je Wanda izročila obveznice, ki so tvorile del ropa.

Boston, Mass., 21. maja 1921.

Sveži zrak - sovražnik jetike.

Ste-li kdaj premislili, da je zrak nekaj, brez česar ne moremo živeti? Lahko živimo brez hrane ali vode nekoliko dni ali celo tednov, ali brez zraka bi umrli v par trenutkih.

Z vdihovanjem svežega zraka donšamo v pljuča kisik za svojo kri. Ko izdihujemo, izganjamo iz telesa nesnago in pljučih in krvi. To delo telesa imenujemo "vdihovanje" in "izdihovanje". Mnogo let se je domnevalo, da slab zrak nastaja valed prevelike količine ogljikovega dioksida, ki ga pljuča izdihujejo. Ta teorija so zavrgli in neki zdravnik pravi o slabem zraku naslednje:

Pokvarjen zrak je večinoma pripraviti visoki temperaturi, visoki vlažnosti in pomanjkljivemu gibanju zraka.

V gorkem, vlažnem in mirnem zraku tišje lastnosti, ki izpodbujajo zdravje telesa. Ako vdihujemo in izdihujemo gorak in stoji zrak, najdemo: 1. da naša kri postaja lena; 2. srce bije bolj počasi; 3. možgani ne delujejo; 4. glava začne boleti; 5. telo postaja rahločutno za prehlad. V taki nečisti atmosferi telo nima odporne sile nasproti bolezenskim klicem. Zlasti klica tuberkuloze (jetike) se rada nahaja v pokvarjenem zraku. Ta klica se navadno vpenja v zrak iz osušenega pljuča osebe, ki ima jetiko. Taka oseba je izkajljala svoje bolezenske klice v gorak, vlažni in stoji zrak. Ta klice pa najdemo navadno zaračunane v pljučih osebe, oslabilena po dihanju slabega zraka. Sveži, gibljivi zrak dela prave čudeže v uničevanju teh klic. Ravno tako čudotvorno okrepuje telo, da se more upirati bolezenskim klicem.

Sveži zrak je zdravilo. Mora se jemati v velikih dozah, čim več tem bolje. Služi toliko kot preprečilo, kolikor kot zdravilno sredstvo. Sveži zrak, povrh tega je zdravilo, ki ne stane nič. Vsi se ga lahko poslužimo. Zato naj delavke družine skrbijo, da bodo njih stanovanja vedno dobro prezračena, delavci sami pa naj ob svojih prostih urah gredo na svež zrak, mesto da hodijo zapravljati čas in denar v gostilne. Delavski otroci naj bodo čim več tem bolje na svežem zraku.

Vseavstralski kongres strokovnih uni.

Sydney, Avstralija. — (W. Fr. Ahern, Fed. Press.) — Vseavstralski kongres strokovnih uni., ki bo prišel 6. junija t. l., bo največji zborovanje delegatov raznih delavskih strokovnih uni. in sli zgodovini Avstralije. Kot se pričakuje, bo navzdih okrog tisoč delegatov iz vseh krajev Avstralije.

Zvezde govore.

Človek je majhna bitje. Ali to mu ni všeč; on hoče biti — še manjši.

Prirada ga je postavila na zemljo. To je pravek v neskončni brezmejnosti. V sami Rimski cesarji je okrog osemnajet milijonov nepremičnic. Vsaka taka nepremičnina je solnce in mislite si, da ima vsako okrog sebe planeto kakor našo. Videti jih ne moremo, ker nimajo svoje svetlobe; s pomočjo fotografirane plošče, ki je vedno občutljivejša od našega očesa, so pa eksistenco nekaterih že dognali.

Naša rimska cesta je le en svetovni sistem; takih megal je nešteto, ki jih vidimo z našimi daljnogledi, neskončno več pa je nam nevidnih. Za ogromno število svetov, nimamo ne izraza ne pojma.

Povsod so pogoji za življenje, in kjer so pogoji, tam je tudi roj življenje. To lahko opazujemo na zemlji. Kaplja vode je svet za infuzorije; v temnih oceanikih globočinah, v zraku in blatu, v kvačkih jamah, na snežnikih in na severnem ledu se najde življenje. Tudi na svetovih izven naše zemlje je.

Naš planet ni v vesoljnosti niti toliko, kolikor majhna vas na zemlji.

Ampak človeku se zdi prevelika, še to je moral razdeliti v države in državnice, v domovine in domovnice, okrog njih je potegnili meje in mejice, in zaradi teh mcj in mejice se bojuje, kolje, mori, uničuje!

Smešen je človek in komičen je njegov patriotizem. Kakor da bi hotel na veka zavzemati otrok, ki se ne upa izpustiti materinega krila, v strahu, da se izgubi!

Tako majhna je ta zemlja — in neskončna je svet. In kdo se ni občutil njegovega nežrečenega čara, če se je v jasni noči zagledal v blisteče zvezde, v katerih drži toliko skrivnosti in toliko privlačnosti.

Povedal bi se človek sam, če bi povečal svoje domovine. Nisi bi ga ne stalo, če bi porušil umetne ploteve, ki so jih med delala in narode postavili naši očinci, ki so smatrali zemljo za svojo svet. In če bi se združilo človeštvo, da se otrase vseh malenkosti in postane celika v življenju in stvarljenju.

Tu je naš sosed Mars, tam je naša sosedna Veneta. Tudi tam je življenje. Če bi bil človek vedni, bi iztegnil svoje roko, da bi gospodaril svoje brate in sestere tam gor in od njih izvedel, kakšna je njihova domovina in jim povedal, kakšna je naša. Pustil bi svoje malenkostne prepričanje, reči bi svoje krupno vprašanje, da ne bi bilo traha milijonov ekvovti, kaj bo s celim življenjem, če ne bi lahko posvetili svoje sile v življenju. Razšli bi puške in palomni sablje, te žalostne ostanke barbarske dobe, pa bi nabavili teleskopske in spektroskopske in mogočne signalne aparate.

Izbivali bi morje na zemlji in jih razširili čez zemljo.

Ali on hoče biti velik. Nisi je poln in mravljinec, in da more varati smegla sebe, si je izmislil bajke o polki in mravlji slavi!

Sydney, Avstralija. — (W. Fr. Ahern, Fed. Press.) — Vseavstralski kongres strokovnih uni., ki bo prišel 6. junija t. l., bo največji zborovanje delegatov raznih delavskih strokovnih uni. in sli zgodovini Avstralije. Kot se pričakuje, bo navzdih okrog tisoč delegatov iz vseh krajev Avstralije.

Človek je majhna bitje. Ali to mu ni všeč; on hoče biti — še manjši.

Prirada ga je postavila na zemljo. To je pravek v neskončni brezmejnosti. V sami Rimski cesarji je okrog osemnajet milijonov nepremičnic. Vsaka taka nepremičnina je solnce in mislite si, da ima vsako okrog sebe planeto kakor našo. Videti jih ne moremo, ker nimajo svoje svetlobe; s pomočjo fotografirane plošče, ki je vedno občutljivejša od našega očesa, so pa eksistenco nekaterih že dognali.

Naša rimska cesta je le en svetovni sistem; takih megal je nešteto, ki jih vidimo z našimi daljnogledi, neskončno več pa je nam nevidnih. Za ogromno število svetov, nimamo ne izraza ne pojma.

Povsod so pogoji za življenje, in kjer so pogoji, tam je tudi roj življenje. To lahko opazujemo na zemlji. Kaplja vode je svet za infuzorije; v temnih oceanikih globočinah, v zraku in blatu, v kvačkih jamah, na snežnikih in na severnem ledu se najde življenje. Tudi na svetovih izven naše zemlje je.

Naš planet ni v vesoljnosti niti toliko, kolikor majhna vas na zemlji.

Ampak človeku se zdi prevelika, še to je moral razdeliti v države in državnice, v domovine in domovnice, okrog njih je potegnili meje in mejice, in zaradi teh mcj in mejice se bojuje, kolje, mori, uničuje!

Ma, in možno tudi krvoprolitje. In valed tega je potreben ta junjski kongres.

Na tem kongresu se bo razpravljalo o zelo važnih zadevah. Dnevi red vajuje vse od plače delavcev pa do oskrbe dobrih in zdravih stanovanj delavcev. Na dnevnem redu bo tudi socializacija industrije, kontrola industrije, produkcija in razvoj industrije. Nadalje bodo tudi razpravljali o delavski odškodnini, brezposelnosti in bolnišnem varovanju. Nadalje se bo razpravljalo tudi o bolnih življenjskih razmerah delavcev.

Zakaj izginjajo ameriški mornarji.

Parobrodni lastniki, ki so opozorjeni po nekaterih vidnih gradnikih, skušajo na vsak način odpraviti Lafollettov mornarski zakon. Poleg tega hočejo parobrodni interesi zmitati mezo mornarjem in podaljšati delavnico.

Voditelji te protimornarske kampanje, s katero hočejo za vsako ceno poselebiti razmere za mornarje na trgovskih ladijah, ne vpoštevajo posledic, ki jih mogoče prinese taka kampanja. Še malo bolj naj izkoristajo mornarje, pa bo nemogoče dobiti inteligentnih ameriških mladenčev, ki se posvetijo mornarskemu poklicu.

Vzemimo skupino deset mornarjev, ki služi na eni ladiji. Predvsem se bomo prepričali, da je komaj eden pravi mornar, ki se je od mladih nog posvetil mornarskemu poklicu. Za njim najdemo kvečjem še dva dobra mornarja, ki sta so v malo kasnejših letih odločila za morje. Sedem drugih mornarjev pa lahko štejejo med fante mornarje, ki jih je vojna romantika privabila na morje.

Če se razmere na Indijah poslabšajo, kaj se bo zgodilo? Prva stvar, ki se bo zgodila, je, da se bodo mornarji, ki so se pridružili v trgovskih ladijah, obrnili na ameriške mornarje in imoči deset mornarjev. Osem mornarjev bo skušalo dobiti delo na suhem, kar ne bodo hoteli delati v razmerah, ki skrajno meje ne suženjstva.

Če ne bo dobiti ameriških mornarjev, tedaj se bodo morali ameriški parobrodni interesi začeti veljati s anglistskimi kulji.

Anglije je bila ravno tako topa za rešitev mornarskega vprašanja in danes se za anglistskih ladijah anglistski kulji.

Če bi občinstveni organi strogo pascili na to, da se morajo vse ladije, ki priplovejo v ameriške pristanišče strogo raznati po La Follettovem mornarskem zakonu, ne bi imeli izginiti samo anglistski kulji s trgovskih ladij, ampak s mornarji na ladijah drugih držav bi morali ravno tako raznati kot se razna s ameriškiimi, obratni trdnji na ameriških ladijah bi pa ne bili nič višji kot na drugih tujseskih ladijah.

Kapitalisti proti odpravi suženjstva na otoku Samoa.

Sydney, Avstralija. — (W. Fr. Ahern, Fed. Press.) — Pa zlepa mirovne konferenca v Versailles je dohila tipa nasvetov nalogo, da izroči upravo otoka Samoa vladi Nove Zelandije. Vlada Nove Zelandije je takoj prišla izdajati svoje razmere na temu otoku, ki so bile s ostrum na delavstvo zelo zanemarjene in delavstvo takorekoč brezpravno — bili so pravi sužnji. Vlada je takoj prišla izdajati same odredbe, po katerih bi se odpravila suženost, valed denar si je nakopala hudo sovražnost pri bogatih plantažnikih in raznih korporacijah. Takoj, ko se kula prve naredbe, so plantažniki in korporacije pričele protestirati in pričel se s agitacijo, da se otok Samoa odvzame upravi Nove Zelandije.

Prilicni so takoj v protesti, da si ne bodo nikdar pustili predpisovati od "delavskih teroristov Nove Zelandije", ki hočejo po

njih imenju uvesti "nemogoče ideje na otoku Samoa", da je delavstvo v Novi Zelandiji vzrok, da ne morejo dobiti cenih delavcev, ki bi delali takorekoč napol zastoni in da bi imeli sami velik dobiček.

Pripovedujejo na dolgo in široko, kako so se zvišali stroški produkcije in da je valed tega draginja, ker ne morejo dobiti delavcev, kot so jih pred desetletji. Seveda, oni hočejo delavce, ki bi delali za par centov dnevne plače in od zore do mraka, česar je pa gotovo, da vlada Nove Zelandije ne bo dopustila, in valed tega tako kričanje, da bo šla vsa industrija k vrugu.

Plantažniki in velike korporacije so pričele s kampanjo, da se otok Samoa odvzame upravi Nove Zelandije, in da postane napram vladi Velike Britanije v istem sozmerju, kot so druge kolonije, ali da bo otok Samoa dobil svojo upravo, ki bo direktno odgovorna vladi Velike Britanije. Na ta način bi imeli plantažniki in korporacije prosti roke v iskoristeanju delavstva, kar je jasno iz drugih anglistskih kolonij kot n. pr. Indijec in prebivalec na otokih Fidi, kjer je ljudstvo tako izkoriščano, da bolj ne more več biti. In ravno take uprave, kot je v Indiji in na otokih Fidi si pa žele kapitalisti na otoku Samoa in na bližnjih otokih, ki so bili prej del nemških kolonij v Aziji.

Kapitalisti so še toliko predrzni, da ne samoljže fakta, da je mogoče napraviti otoko Samoa in druge otoko v Južnem pacifičnem oceanu dobičkanome — njim seveda — in na ta način, kakršnega naši predlagajo. Njim niso domačini prav nič mar, deklet imajo velik dobiček od njih. Toda pod upravo vlade Nove Zelandije pa vidije sedetek svojega konca, kar vlada ne dopusti tako brezskrajno iskoristeanje delavstva in hoče, da je delavec spoman kot človek in ne kot nema živina. Otok Samoa pod upravo vlade Nove Zelandije ne bo prišel nikdar na tako nizko stopnjo barbarizma kot so otoki Fidi, ki so velik madež v Pacifičnem oceanu.

ISČE SE UPRAVNIKA (MANAGER)

ZA KOOPERATIVNO ZADRUGO Z GROČERIJU IN MESNICO. VSEČ MORA BITI (DOUBLE ENTRY BOOK KEEPING) ZMOŽEN ANGLEŠČINE V GOVORU IN PISAVI. POLOŽITI MORA VARNICO V VNESKU \$4,000.00. PROŠNJI JE PRILOŽITI SPRIČEVALA OZIROMA PREJESTIH V ANGLEŠKEM JEZIKU. VSE PROŠNJE MORAJO BITI POSLANE PRED DVAJSETIM JUNIEM. PLAČA PO DOGOVORU. NASLOV JE: BOARD OF DIRECTORS AURORA COOPERATIVE MERCHANTS ASSOCIATION, V. MIKULICH, SECRETARY, P. O. BOX 21, AURORA, MINN.

DOMAČA SREAVELA, katere priporoč. magr. Kneipp, imajo vedno v zalogi. Pišite pa brezplačni cenik. MATH FREDER, P. O. BOX 774, City Hall Station, NEW YORK CITY.

Podpisani Slovenci, prišedši iz stare domovine s parnikom Argentina, se najtopljeje zahvalujemo g. Avgustu Kolandru, zastopniku in uslužbenemu tvrdke Zakrajšek & Cesarik, 70—9th Ave., New York, za njegovo požrtvovalnost in trud, katerega je imel s nami potniki s tem, da nam je bil vedno v pomoč pri sedanjih težkih potovalnih razmerah. G. Kolander je bil pri raznih preglednih komisijah prostovoljno vedno na razpolago svojim rojakom kot tolača in sploh povsod, kjerkoli je mogel, je pripomogel, da so bili naši ljudje v redu naprej spravljani. Ker vemo, da je vse te usluge napravil iz ljubezni do svojih rojakov, pripravljamo njega in tvrdko Zakrajšek and Cesarik, katero zastopa, Ta tvrdka se je v času svojega dosedanjega obstoja izkazala za zelo kulantno, posebno za naše ljudi. Rodoljubnemu gospodu pa še enkrat prisrečna hvala.

- Jonip Kozlevčar, Andrej Kobal, Valentin Kosmač, Jakob Baraga, Anton Jemš, Miha Sevčnikar, Andrej Lunka, Alojz Zupančič, Franc Novak, Ivan Govek, Anton Jurše, Iva Terškan, Miel Modič, Miel Kostelet, Antonija Wladalk, Jožef Sernel, Jakob Mavko, Alojz Vogrine, Anton Lazar, Josip Kodar, Franc Kovač, Franc Švigelj, Franc Kravča, Josip Somrek, Aleš Mandelj, Marjeta Stanovnik, Reza Petek, Antonija Janežič, Ani Kavčič, Ivan Jaklič, Franc Hiti, Josip Mestek, Ivan Adamič, Ivan Švigelj, Mihael Resnik, Jakob Stopar, Ignac Molek, Hlstan Pani, Pepca Petan, Pani Sernel, Angela Madovič.

All greste v stari kraj?

Ali ste tudi Vi med onimi tisoči Jugoslovanov, ki so se odločili, da gredo letos v stari kraj? Glavno vprašanje za vsakega potnika je, kako bo postrežen v New Yorku! Vsako lahko pride v New York brez vsakega agenta, toda v New Yorku mora vsak potnik imeti zanesljivo znanje ali tvrdko, ki mu pomaga preskrbeti in urediti vse potrebno za odhod. Bosti naših rojakov je bilo okradenih in ocolganjenih, bar so vidili, da boljše storo, ako se na obrtno in domačo tvrdko. Šveda so se bridko kesali, toda po teži ne pomagajo svotiti.

V Vašo korist je toraj, da poverite vse pose, ki se v zvezi s potovanjem, naši tvrdki, ki bo storila za Vas vse, kar je potrebno, točno in pošteno.

Potni listi. Jugoslovanski konsul v New Yorku izda potni list vsakemu Jugoslovanskemu državljanu, ki se pri njem zgleda in izkaže s kako stare uradne listine. Pridite v New York in mi vam bomo preskrbeti potni list in vse kar rabite, v nekaj dneh. Potovanje iz starega kraja. Ako pošljate denar v stari kraj, se obrnite na nas in zadovoljni boste z našo postrežbo. Naše cene so vedno med najnižjimi. Za vsa nadaljna poiznanja pišite ali pridite na: Zakrajšek & Cesarik, Slovenska banka, 70 — 9th Avenue, New York City. (Med 16th in 10th St.)

Zanesljivo in hitro poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druga bančna posla. FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y. Rojaki, poslužujte se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada. Za FRANK SAKSER STATE BANK, Frank Sakser, predsednik.

Za kuhanje piva doma. imamo v zalogi slad, krmali, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhanj vedno je najboljši in najzdravši. Dobiti je tudi veliko sodov, steklenice in raznih loncov, itd. Mi vam dostavimo naročilo po pošti, ločno v vse kraje. Grocerijam, sladničarnam in v prodajalno bolnišnice damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na: FRANK OGLAR, 6401 Superior Ave., Cleveland, Ohio.

Delavce brez delavskega izpoplaja je kakor vojak brez puške. Naročite se in širite svoje glaslo "Prosveto."

Pošiljamo denar v staro domovino. Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarijo in Rumunijo. Jamčimo za vsa poslani denar, našo lastno tvrdko, da bodo hitro in točno izplačani. PRODAJAMO ŠIFKARTE NA VSE LINJE. Uradne ure so: 9 jutro do 5 zvečer. Fundelek in skrbna do 8:30. KASPAR STATE BANK, 1908 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnik: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za incesometro \$5.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oklepaju n. pr. (Junija 30-31) polog valnega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročilina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

KAKO PRIHAJAJO IN SE MNOŽE PROFITL.

Standard Oil družba v New Yorku je del ogromnega polipa, nad katerim gospodari Rockefeller. Ta družba naznani 150-odstotno dividendo v delnicah.

Ko bo legalna akcija izvršena, tedaj bo imel vsak delničar skozi osem let dve sto odstotkov dobička. In ker je najvišje sodišče odločilo ugodno za take transakcije, ne bo treba delničarjem od lepoga dobička plačati davka.

Kako je to mogoče, da odpade na delničarje tako lep dobiček?

Stvar se razvije takole: Janez Imadosti je imel v letu 1912 sto dolarjev, ki jih ni slučajno potreboval za svoje življenske potrebe. Janez je delal nerad, delo mu je smrdelo in študiral je, kako bi prišel do denarja in bogastva, ne da bi mu bilo treba delati. Z drugimi besedami: Janez je bil spekulanti in je najraje videl, da drugi zanj delajo, sam je pa postaval. Vzel je teh sto dolarjev iz hranilnice in je kupil eno delnico za sto dolarjev. V letu 1913 je bila razdeljena 400-odstotna dividenda v delnicah. To je povečalo vrednost njegove delnice na pet sto dolarjev.

Skozi osem let je prejemal najmanj 10-odstotno dividendo na vrednost delnice. To mu je prineslo štiri sto dolarjev. Predlagana 150-odstotna dividenda pomnoži vrednost njegove delnice na \$1,250. K temu je treba prišteti \$400, ki jih je prejel v osmih letih, pa imamo vsoto \$1,650. Vse to je prejel v osmih letih, ker je kupil delnico pred osmimi leti za sto dolarjev. To pomeni, da je prejel po dve sto odstotkov dobička na leto.

Kaj pa če bi bil Janez takrat naložil tisoč dolarjev ali pa deset tisoč dolarjev v teh delnicah. Če bi bil naložil deset tisoč dolarjev v teh delnicah, bi Janez že zdavnaj ležaril in dosegel bi svoj cilj, da živi brez dela.

Gospodje, ki tolažijo delavce, da bodo imeli vsega dosti, kadar bodo zatisnili svoje trudne oči za vedno, radi govore, da tisti postane bogat, komur Bog blagoslovi delo. Standard Oil družba dokazuje s svojimi manipulacijami, da ni treba prav nobenega božjega blagoslova za pomnožitev bogastva. Kdor je vložil pred osmimi leti deset tisoč dolarjev v teh delnicah, ima danes sto pet in šestdeset tisoč dolarjev, ako se ni dotaknil vložnega kapitala in dobička.

Človeku, ki je vložil deset tisoč dolarjev pred osmimi leti, ni bilo treba ganiti z mezincem, da je postal bogat. Mesto njega so delali drugi, in sicer so delali pridno, poleg pa še včasih stradali. Bogastvo je bilo res pridobljeno s prdnim delom, a tisti, ki so delali in ga pridobili, ga ne uživajo.

V BAKRENI INDUSTRIJI JE SPLOŠNA STAGNACIJA.

V vojnem času je bil baker zelo dragocena kovina. Privatni bizniški interesi, ki kontrolirajo produkcijo bakra, so zanj prejemale cene, kakoršne so zahtevali. Minila je vojna, prišla je svetovna gospodarska kriza, ki je zadela tudi produkcijo bakra.

Pričela je padati cena bakru in rudniški baroni so pričeli trgati mezdo rudarjem in zapirati rudnike. Danes se lahko reče, da je kriza v produkciji bakra popolna. Iz držav Montana, Utah, Nevada, Michigan in Britske Kolumbije prihajajo poročila, da počiva delo v rudnikih in topilnicah. V rudnikih, v katerih delajo, pa rudniški baroni izrabljajo položaj na ta način, da trgajo delavske mezde.

Kriza v produkciji bakra ni nastala zaradi tega, ker je produciranega toliko bakra, da ga ne morejo porabiti. Bakra pravzaprav se še veliko potrebuje, kajti baker je kovina, ki je zelo uporabna pri električnih napravah. Kriza je nastala, ker rudniški baroni ne morejo spraviti bakra s takim dobičkom v denar, kot ga zahtevajo.

Za rudniške barone je igrača živeti v tej gospodarski krizi, čeprav prjdn rudarji ne odhajajo v rudnike in delavci v topilnice. Profit, ki so ga nagrabili v vojnem času, jim zadostuje do njih smrti, če magari prav noben rudar ne gre več rudnik. Z rudarji in topilniškimi delavci je seveda drugače. Med njimi se pojavlja vedno večja beda, čimdalj traja brezposelnost.

Kriza v bakreni industriji govori s plamtečimi besedami, kako krivično se dele dandanes sadovi dela.

Trusloveci imajo svoje ekonomske znanosti.

Kdo naj opiše vse grehe, ki so jih izvršili trusloveci na račun ekonomske znanosti. Tisoče in tisoče je takih grehov, kajti trusloveci so vse spremenili v ekonomski zakon, kar je nosilo njim dobiček ali kar je služilo delavstvu v škodo.

Nekateri taki grehi so pa tako veliki, da jih lahko spoznajo tudi lajki, ki niso študirali ekonomije na univerzi.

Sto in stokrat so naši čitatelji že čitali ali slišali, da so zagovorniki sedanjega gospodarskega sistema rekli, da se cene na trgu uravnavajo po množini blaga, ki prihaja na trg, in po množini, ki se proda na trgu. Če bi ta zakon v resnici učinkovito neovirano, tedaj bo moralo imeti blago zelo nizke cene na trgu, kadar prihaja nanj v velikih množinah, kadar je pa zahteva po blagu na trgu velika, bi pa morale cene plezati navzgor.

Kako pa trusloveci popravljajo ta ekonomski zakon?

Ko pride jesen in so farmarji popravili svoj pridelek a polja, prične šmokavzarsko časopisje prinašati vesti, da je trg za poljedeljske produkte prenapojen. Posledica tega vsakdanjega pripovedovanja je, da prične cene poljskim produktom padati in trusloveci pokupijo pridelek po zelo nizki ceni. Ko so poljski pridečki v kreppljih truslovecev, prične cene zopet plezati kvilsko.

Zakaj?

Trusloveci postavijo le toliko poljskega prideka na trg, kolikor pa morajo postaviti drug poljski pridelek pa spravijo v ogromna skladišča, nekaj pa pa uničijo. S tako manipulacijo našene cene navzgor in prodajo pridelek po visoki ceni, ki se za pokupili od farmarjev po zelo nizki ceni.

To pa ne velja samo za poljske pridečke, ampak za vsak produkt. Če ga ne morejo spraviti v skladišča, ga uničijo.

Se ni dolgo, ko smo se lahko prepričali, da mleko spuščajo v Michiganano jezero zaradi tega, da cene ne pade. V vojnem času so pripovedovali, da je usnje zaradi tega v visoki ceni, ker je veliko pomanjkanje na živalskih kožah, ampak živalske kože je pokupil mesarški trust in jih hranil v svojih skladiščih. Ko je bilo le toliko strojenih, kolikor so jih neobhodno potrebovali. Pod nobenim pogojem pa ni smelo biti strojenih toliko kož, da cene usnju pade. V vojnem času je volna dosegla izredno visoko ceno. Rekli so, da volne ni. Pohirali so stare volnene cunje in jih oddajali v tovarne, v katerih so is njih sukali niti in tkali blago. Komaj je bilo sklenjeno premirje, se je pokazalo, da ima volneni trust zvrhana skladišča z volno.

S takimi manipulacijami odedrejo trusloveci producenta in konzumenta, in da producent in konzument ne spoznata te prevare, se trusloveci izgovarjajo na ekonomski zakon, ki uravnava cene po množinah blaga, ki prihajajo na trg, in po množinah blaga, ki so prodane na trgu.

Farmarji niso prejeli za svoje produkte lanj toliko plačila, da bi bili plačani njih produkcijaki troški. Opuštili so morali nakup poljskih strojev, opreme in drugih življenskih potrebščin. Delavci so kot konzumentje plačali za poljske produkte pretirane cene, od njih mezde jim ni ostalo nič, da dajo na stran za dni brezposelnosti. In ker farmarji niso mogli kupiti nič, so se naročila v tovarnah znižala in delavci so bili odpušeni. Take so posledice trusloveckih manipulacij.

SEVERNIA DAKOTA GRADI DOMOVE ZA DELAVCE.

Bismarek, N. D. — (Federated Press). — Zelo važno podvzetje v Severni Dakoti je "Home Building Association", ki gradi hiše in industrijalnim delavcem in drugim državljanom, ki niso spekulanti. Hiše so poceni in se plačujejo v majhnih obrokih. V zadnji sezoni je bilo postavljenih 58 hiš v štirih mestih; osem poslopij je za trgovce, petdeset pa za mezodne delavce. Za hišo, ki stane \$5000, plača aplikant tisoč dolarjev, država pa štiri tisoč. Nato plačuje kupec mesečno \$28.65 in v dvajsetih letih je plačan dolg državi. Hiše gradijo edino unijski delavci.

Zakaj niso interesi delavcev in podjetnikov enaki?

Človek potrebuje za svoje življenje hrano, obleko in stanovanje. Ako človek ne trpi pomanjkanja na teh treh glavnih za človeško življenje absolutno potrebnih sredstev, tedaj je zanj mogoče, da živi kulturno življenje. Če hočemo producirati živila, obleko in graditi bivališča, tedaj potrebujemo svet in stroje. Samo svet ne zadostuje za človeške potrebe. Kontrola človeškega dela kontrolira svet in stroje, kontrolira človeško delo, človeško življenje in svobodo.

Dandanes lastuje svet in stroje se zelo hitro znižujoča manjšina, ki služijo v industrijalne namene. Dokler je stroj enostaven, ga lahko obratuje en človek; lastnik stroja ne more gospodariti nad življenskimi viri drugih. Ali ko postane stroj kompliciran, drag in se potrebuje za njegovo obravnavanje organizirana moč več delavcev, tedaj vpliv stroja zadene jirše ljudske kroge. Lastniki takih strojev postanejo gospodarski razred.

Čim bolj se številu takih lastnikov strojev znižuje, toliko bolj narašča njih gospodarska in politična moč. Vedno večje delavske množice prihajajo pod njihov vpliv, tako da končno te delavske množice ne lastujejo nič drugega kot njih mišično in možgansko moč. Milijoni nekdanj samostojnih delavcev postanejo na ta način sužnji industrijalnih gospodarjev.

In kolikor bolj narašča gospodarska moč gospodujočega razreda, toliko manj vredna postaja za narodovo življenje. Vse narodovo delo odpade na ramena razreda, ki ne lastuje nič drugega kot ročno in umsko delavno moč, to je na mezodne delavce, ali na razred, ki lastuje prav malo sveta in zelo male efektivne stroje, na male farmarje in obrtnike. Vladajoča manjšina pa postaja vedno bolj nepotrebna in parasitna.

Zelo oster boj se vrši zaradi razdelitve produktov med izkoriščujočim, lastujočim razredom na eni strani, in med izkoriščanim in brezlastniškim razredom na drugi strani. V tem boju pa delavski razred, ki dela za mezdo, ne more prišakovati odpomoči ali reformiranja sedanjega reda od strani gospodujočega razreda.

Zaradi tega so delavci najbolj odločni nasprotniki gospodujočega razreda, njih trpljenje je veliko. Ker je pekički kapitalistov dovoljeno, da kontrolira industrijalne vire dežele in socialno orodje za svoj individualen profit in ker je produkcija življenskih potrebščin objekt konkurenčnih privatnih podjetij in spekulacije, imamo številna socialna zla, zaradi katerih najbolj trpe delavci, mali obrtniki in farmarji.

Kljub temu, da se kapitalisti služujejo v trustih, sindikatih in drugih centraliziranih organizacijah, nimajo moči, da uravnajo produkcijo tako, da se odpravijo socialna zla. Industrije se navadno vodijo brez pravega načrta. Kadar je v industriji pomnožena aktivnost, tedaj se moč in zdravje delavcev brezvestno izkoriščata. V dobi brezposelnosti so pa delavci prepuščeni stradanju. Posebna lastnost tega produkcijakega sistema so gospodarske krize, ki se ponavljajo periodično vsakih petnajet ali dvajset let, prav zanesljivo pa po vsaki večji vojni.

Kapitalistični razred je v svojem drvenju za profitom prieljen izkoriščati delavce do skrajne meje, izkoriščati njih telesno in duševno moč v svojo korist. Kapitalizem tisti delavske mase v revščino in nevedi. Ta sistem je kriv, da mora delavčeva žena zapustiti dom in oditi v tovarno. Ravno tako je njegova krivda, da morajo otroci že v nežni mladosti v tovarne, kjer njih šibka telesa kmalu oslabe pri enakomernem in mukopolnem delu, tako da postanejo že starčki, ko še niso dosegli prave moške dobe. Ta gospodarski sistem je kriv, da vsako leto smrtno ponesreči izredno veliko število delavcev, na tisoče in tisoče delavcev je pa pohabljenih ali si nakopljeje bolezni, ki jih spravi v prerani grob. Milijoni delavcev so ob času brezposelnosti poginani v revščino in beraštvo, v vagabondažo in hudodelstva, njih žene in hčere pa v prostiulicijo.

Da je kapitalizem mogoče obrniti kontrola nad delavci, mali

mi farmarji in obrtniki, morajo vzdrževati močno časopisje, da izvajajo vpliv na javnost. S kontrolo javnosti si pribore politično moč, ki jim služi, da nemoteno kontrolirajo vse vire produkcije. Njih moč je velika, ki se celo razteza na neke zavode, razne cerkve, sploh na vse, kar ima vpliv na usodo človeštva.

Ta boj med ljudskimi množicami, ki delajo ročno in duševno, in privatnimi bizniškimi interesi postaja od dne do dne bolj oster. Delavci imajo svoje interese v tem, da se zdajšnji sistem produkcije odpravi in nadomesti z boljšim, privatni bizniški interesi ga pa žele ohraniti v svojem interesu.

Če se današnji produkcijski sistem odpravi in nadomesti z boljšim, tedaj ne bodo samo delavci osvobodeni mesečne sužnosti, ampak oproščeni bodo vsi sloji moderne človeške družbe. Svoboden bo postal mali farmar, ki ga izkoriščajo veliki bizniški interesi neodreketno, vendar pa tako menkovito kot delavca, kar se je posebno pokazalo lani v jeseni, ko farmarju niso plačali skoraj nič za njegove pridečke, sam je pa moral vse svoje potrebščine plačati po visokih cenah. Prosta postaneta tudi mali obrtnik in mali tovarnar, ki sta danes v vednem silnem konkurenčnem boju s privatnimi velebizniškimi interesi, katerim ništa kos s svojimi majhnimi sredstvi. Ceo kapitalisti postanejo svobodni, ki so danes bolj sužnji svojega bogastva kot pa gospodarji.

Da delavstvo doseže to osvoboditev, mora biti organizirano politično, strokovno in gospodarsko. Poslušati se mora tistih sredstev v boju za svojo svobodo, kot jih vporabijo privatni bizniški interesi, da obdrže delavske mase v sužnosti. Eno najbolj važnih sredstev za osvoboditev v tem boju je volilni listek. Vsporedno z delavsko politično organizacijo se pa morata razvijati delavska strokovna in gospodarska organizacija, tako da služi vsaka pridobljena postojanka za obrambo ali ofenzivo, dokler ni izvojevana končna amaga, ki je potrebna, da se sedanji produkcijski sistem nadomesti z boljšim in popolnejšim sistemom, ki prinese blagostanje in srečo vsemu ljudstvu.

Smrti vled nezdgod v zedinjenih državah.

New York, N. Y. — (Is urada inoz. inf. odd.). Tekom enega leta umrje v Združenih državah vled nezdgod več ljudi, kakor valed stranske bolezni raka. Skupno število smrtnih nezdgod tekem leta 1918. znaša po vladni statistiki 83.000 ljudi.

Avtomobilske nesreče so se tekom zadnjih deset let naravnost podesetorile. Od avtomobilov je bilo od vsakega milijona prebivalcev tekem leta 1918. ubitih 90 ljudi, dočim je bilo 1906 do 1910 ubitih le po 10 ljudi na leto na milijon. Dočim je število avtomobilskih nezdgod stransko poskočilo, je število smrtnih nezdgod valed železnice in polničnih kar znatno padlo. Vse to brčkone valed varnostnih odredb na teh prometnih sredstvih.

Spraviti smrtne nezdgode in poškodbe valed ponesrečenja pod kontrolo je eden izmed najvažnejših problemov v gibanju, stremecem za daljše in varnejše življenje. Navodila o reševanju in prvi pomoči so znatno zmanjšale nesreče valed vtopljenja. Ako bi bila ista višina vtopljenecv kakor v letih 1906 do 1910, bi imeli v tem letu 2100 več smrtnih slučajev valed vtopljenja, kakor jih je bilo v resnici.

Tabela, ki jo je izdal števni urad, iskazuje skupno število smrtnih nezdgod leta 1918 v Združenih državah in njihov odstotek z ozirom na poedine vzroke. V tem letu je število smrtnih nezdgod znašalo 4.6 od sto od vseh smrti.

Skupno število smrtnih nezdgod je bilo 83.852, ki so v procentualnem razmerju nastale iz sledečih vzrokov: Zastrupljenje 3.3%, ogenj 2.1%, opeklina 10.0%, zadušilni plini 5.1%, vtopljenje 3.1%, orožje 3.1%, padci 15.6%, premogovniki, rudniki in kamnolome 3.9%, stroji 3.6%, železnice in polnične kare 16.4%, avtomobili 11.3%, druga prometna sredstva 3.3%, vse ostale nezdgode 14.0%.

METEORITI.

Sovjet franciskanov. V teh pisanih časih, ko katoliški listi pozdravljajo lepo roditeljsko navado slonov in odklanjajo četvorčke, ko se vrše turški masakri v Oklahomi, ko se republikanski pristaši republikanskega župana Thompsona zapirajo v ječo kot nevarni "kamjunisti", ko — pa kaj bi! — smo doživeli tudi normalnost, da so franciška, ni organizirali svoj sovjet. Ni vrag, da ne bi bili "katoliški boljševiki" zdaj zadovoljni!

Kazimir je postal "unijski delavec".

Čikaški nadkof je tudi tak unijski delavec.

Sveti mož Voliva je tudi. Zakaj ne bi bil tudi Billy Sunday, Pat Curran, Julius Rosenwald, Jakob Schiff, Gary in Morgan? Zakaj ne bi bil iz žida prekrščen Kolumbov vitez Goldstein predsednik Ameriške delavske federacije?

In kadar bo strokovna unija franciskanarjev, kpozlov, prerokov, čarodejcev in svetih izmogačev imela svojo konvencijo, tedaj bo unijski Kazimir gotovo kandidiral za — predsednika! — ne, za blagajnika! Bankovec za sto dolarjev je naureč unijska karta te bratovščine.

In kadar se snidejo unijski Kazimir, Billy Sunday, Voliva in drugi trebutati bratje iz unije svetih skakačev, svetih valjačev, svetih tipačev, svetih pekloknazačev, svetih vicemalarjev, svetih grehobaratačev — tedaj se usedejo za polno mizo, zataknejo si servijete, pogladijo si gore črev, razpuste hlačne jermene in vzkliknejo:

"Delavci smo pa res reveži!"

Griffith, Griffith, kje so tvoji štabi in aparati za največjo kinokomedijo, kakršne še ni bilo v Izraelu!

Kazimir je prekrstil svojo filko za unijski list. Pa zgodilo se je kakor s fajmoštrom, ki je krstil goza za ribo in jo povečerjal na veliki petek — riba je obdržala krepplje! Kazimirjeva filka je tudi obdržala neunijske krepplje — unijskega znaka ni nikjer. Po-božni ljudje morajo seveda verjeti, da je list lahko unijski brez unijske znamke, drugače jim ne bodo grehi odpušeni.

Kuliji pri bankirsko-šmokavzarakem organu v New Yorku so vprašali "starega", če smejo rigniti "eno" na Chicago. Boss je drage volje dovolil, češ: Le privzdignite nogo, kužki, saj Chicago je daleč od vas ...

Vojna je izbruhnila, sto vojn je izbruhnilo, toda prokleti mir noče izbruhniti, noče pa noče.

Vest iz Jugoslavije, ki je bila kablirana iz Beograda v Washington, ampak po našem mnenju ne spada drugam ko med "Meteorite":

"Predsednik Čehoslovackije je poklonil Jugoslaviji vojni križec."

Poleg vseh križev bo imela Jugoslavija še ta križ.

Nadajnji komentar naj spiše Kazimir, ki se razume na razne zlate in sreberne križce.

Prva lista ponesrečencev v Publu, katero je objavilo kapitalistično dnevno časopisje, je bil popolni seznam črpad, ki so ob prodajalnice, banke in druga podjetja valed poplave.

Boljšega zrealca kapitalistične civilizacije ne more biti! Reporterji so se hitro pobrigali za imena prizadetih tvrčk, za izgubljen materijal — dočim naj lista vretvih delavcev čaka, saj štak ne štejejo dosti!

Jugoslavija je dobila ustavo, kakršno je zaslužila in kakršno je vredna. That's all.

K. T. B.

VDOVA OTOŽENA UMORA.

New York, N. Y. — Tukaj so prijeli mrs. Eva Kaber, vdovo Daniel Kaberja, založnika v Clevelandu, ki je bil umorjen nekako pred dve leti. Otožena je umora in pridržala so jo v zaporu, ne da bi ji bilo dovoljeno položiti poročitvo. Kadar bodo vse formalnosti izvršene, jo isoče oblastin v Clevelandu.

rojaki je pokazala obila udeležba pri pogrebu. Najskrajnejša hvala se enkrat vsem! Naj ti bo lahka ameriška zemlja, dragi pokornik! — Zahvalni ostali: Ursula Novak, soprnica; Franška, Mary, Angela hčere; Karol in Louisa, sinova; vsi v Ameriki, v stari domovini pa oče in mati ter dva brata.

Willard, Wis. — Opozarjam člane katoliškega društva "Slovenski rednevalci" SNPJ na sklep zadnje redne mesečne seje, da se vrši veseliča 22. maja, ker se ni mogla vršiti na dan, kol je bilo prvotno določeno, ker nismo mogli dobiti primerne prostora. Kajli večina rojakov so se imeli polno krme v hlevu in pospravili je bilo treba eno ali drugo stvar, in bi bila srečno delo. Vselej tega se veselimo vsi 12. junija t. l. v prostorih brata Antona Zupančiča, kjer bo dovolj prostora za veliko množico udeležencev tudi v služabi usodnega vremena. — Na veselici bodo igrali trije muzikanti orkester "Globe". — Veseljenjske prične ob eni uri popoldne. Najboljše so vabljene vsi rojaki v naša družba, kakor tudi v bližnji okolici, da se udeležijo te veselice v obilni številki. Za varnostno dobro postrobo bo najbolje preskrbljeno. — Nadalje opozarjam vse člane tega društva, da se vrši prihodnja redna seja tega društva 19. junija t. l.; mesto 12. ker na ta dan je veselica. Člani naj se udeležijo te seje v polnem številu, ker bo na eni več seje vsajnih zadev. Tridesetno poročilo in poročilo o veselici. — Peter Zagar, predsednik.

Urbana, Wis. — Pozivim člane društva "Lilija v vrtu" št. 202 SNPJ, da se udeležijo polnoletne priredbe redne mesečne seje dne 12. junija t. l. v prostorih dvorani, ki prične točno ob polnočni popoldni. Zadržati je bilo pomembna poročila, da se vrši ta seja 5. junija v Katorjevih dvoranah. Člani, udeležite se številne mesečne seje na to v tako imenovanem mestu kot ste se dosedaj in plačate mesecni prispevek ob pravni strani in se pripravite na naslednje dan, ker s tem pripravite meni velika nepotrebna dela, kot na naslednje sestanke. Kateri ne bo prišla svestoma ob pravem času, bom postopala s njo po pravilih. — Mary Newman, tajnica.

Williston, Okla. — S tušnim srcem pozivim člane društva "Lilija v vrtu" št. 202 SNPJ, da se udeležijo polnoletne priredbe redne mesečne seje dne 12. junija t. l. v prostorih dvorani, ki prične točno ob polnočni popoldni. Zadržati je bilo pomembna poročila, da se vrši ta seja 5. junija v Katorjevih dvoranah. Člani, udeležite se številne mesečne seje na to v tako imenovanem mestu kot ste se dosedaj in plačate mesecni prispevek ob pravni strani in se pripravite na naslednje dan, ker s tem pripravite meni velika nepotrebna dela, kot na naslednje sestanke. Kateri ne bo prišla svestoma ob pravem času, bom postopala s njo po pravilih. — Mary Newman, tajnica.

Adams, Okla. — Družvo "Lilija v vrtu" št. 58 SNPJ 1886 rokaja Andy Comalar, doma iz Tishobro, občina Oulien nad 4kofo Loko, Krasnoje, ako kateri le med rojakov vseh na njegovo sedenje. Vse vanje ali za njegovo naslov, naj to sporoži tajniku društva "Lilija v vrtu" št. 58 SNPJ. Ako bo pa sam želel to vest, naj se takoj oglasi tajniku, ki mu ima sporočiti vse važne stvari glede njegovga strica Mike Comalarja. — Jehu Gragan, Adams Okla, Nov 20.

Beaverton, Mont. — Podpisani se najboljše pripravljamo vsem družinom SNPJ, katero so mi prišlo očila na pomoč v moji nesreči. Družina, katero so mi pomagala so sledeča: Dr. M. 4 85; Dr. M. 6 85; Dr. M. 21 85.50; Dr. M. 29 8.10; Dr. M. 34 85; Dr. M. 38 83.90 88.80; Dr. M. 41 85; Dr. M. 43 85; Dr. M. 80 85; Dr. M. 85 82; Dr. M. 72 83.50; Dr. M. 87 83; Dr. M. 91 85; Dr. M. 97 81.20; Dr. M. 108 83; Dr. M. 109 83; Dr. M. 111 83.15; Dr. M. 114 83; Dr. M. 115 83.30; Dr. M. 117 82; Dr. M. 119 84.70; Dr. M. 120 80; Dr. M. 123 82; Dr. M. 124 83.50; Dr. M. 125 85; Dr. M. 132 83; Dr. M. 135 85; Dr. M. 140 82; Dr. M. 143 82; Dr. M. 167 83.30; Dr. M. 168 82; Dr. M. 170 85; Dr. M. 172 82; Dr. M. 181 85; Dr. M. 182 83.25; Dr. M. 190 85; Dr. M. 194 87.50; Dr. M. 198 82.10; Dr. M. 202 85; Dr. M. 211 83.50; Dr. M. 213 83; Dr. M. 220 83.50; Dr. M. 221 85; Dr. M. 227 83.85; Dr. M. 242 85; Dr. M. 244 85; Dr. M. 247 83.50; Dr. M. 255 85; Dr. M. 261 85; Dr. M. 262 84; Dr. M. 263 85; Dr. M. 267 85; Dr. M. 268 82.50; Dr. M. 269 82.50; Dr. M. 273 85; Dr. M. 274 85; Dr. M. 275 85; Dr. M. 276 85; Dr. M. 277 85; Dr. M. 278 85; Dr. M. 279 85; Dr. M. 280 85; Dr. M. 281 85; Dr. M. 282 85; Dr. M. 283 85; Dr. M. 284 85; Dr. M. 285 85; Dr. M. 286 85; Dr. M. 287 85; Dr. M. 288 85; Dr. M. 289 85; Dr. M. 290 85; Dr. M. 291 85; Dr. M. 292 85; Dr. M. 293 85; Dr. M. 294 85; Dr. M. 295 85; Dr. M. 296 85; Dr. M. 297 85; Dr. M. 298 85; Dr. M. 299 85; Dr. M. 300 85; Dr. M. 301 85; Dr. M. 302 85; Dr. M. 303 85; Dr. M. 304 85; Dr. M. 305 85; Dr. M. 306 85; Dr. M. 307 85; Dr. M. 308 85; Dr. M. 309 85; Dr. M. 310 85; Dr. M. 311 85; Dr. M. 312 85; Dr. M. 313 85; Dr. M. 314 85; Dr. M. 315 85; Dr. M. 316 85; Dr. M. 317 85; Dr. M. 318 85; Dr. M. 319 85; Dr. M. 320 85; Dr. M. 321 85; Dr. M. 322 85; Dr. M. 323 85; Dr. M. 324 85; Dr. M. 325 85; Dr. M. 326 85; Dr. M. 327 85; Dr. M. 328 85; Dr. M. 329 85; Dr. M. 330 85; Dr. M. 331 85; Dr. M. 332 85; Dr. M. 333 85; Dr. M. 334 85; Dr. M. 335 85; Dr. M. 336 85; Dr. M. 337 85; Dr. M. 338 85; Dr. M. 339 85; Dr. M. 340 85; Dr. M. 341 85; Dr. M. 342 85; Dr. M. 343 85; Dr. M. 344 85; Dr. M. 345 85; Dr. M. 346 85; Dr. M. 347 85; Dr. M. 348 85; Dr. M. 349 85; Dr. M. 350 85; Dr. M. 351 85; Dr. M. 352 85; Dr. M. 353 85; Dr. M. 354 85; Dr. M. 355 85; Dr. M. 356 85; Dr. M. 357 85; Dr. M. 358 85; Dr. M. 359 85; Dr. M. 360 85; Dr. M. 361 85; Dr. M. 362 85; Dr. M. 363 85; Dr. M. 364 85; Dr. M. 365 85; Dr. M. 366 85; Dr. M. 367 85; Dr. M. 368 85; Dr. M. 369 85; Dr. M. 370 85; Dr. M. 371 85; Dr. M. 372 85; Dr. M. 373 85; Dr. M. 374 85; Dr. M. 375 85; Dr. M. 376 85; Dr. M. 377 85; Dr. M. 378 85; Dr. M. 379 85; Dr. M. 380 85; Dr. M. 381 85; Dr. M. 382 85; Dr. M. 383 85; Dr. M. 384 85; Dr. M. 385 85; Dr. M. 386 85; Dr. M. 387 85; Dr. M. 388 85; Dr. M. 389 85; Dr. M. 390 85; Dr. M. 391 85; Dr. M. 392 85; Dr. M. 393 85; Dr. M. 394 85; Dr. M. 395 85; Dr. M. 396 85; Dr. M. 397 85; Dr. M. 398 85; Dr. M. 399 85; Dr. M. 400 85; Dr. M. 401 85; Dr. M. 402 85; Dr. M. 403 85; Dr. M. 404 85; Dr. M. 405 85; Dr. M. 406 85; Dr. M. 407 85; Dr. M. 408 85; Dr. M. 409 85; Dr. M. 410 85; Dr. M. 411 85; Dr. M. 412 85; Dr. M. 413 85; Dr. M. 414 85; Dr. M. 415 85; Dr. M. 416 85; Dr. M. 417 85; Dr. M. 418 85; Dr. M. 419 85; Dr. M. 420 85; Dr. M. 421 85; Dr. M. 422 85; Dr. M. 423 85; Dr. M. 424 85; Dr. M. 425 85; Dr. M. 426 85; Dr. M. 427 85; Dr. M. 428 85; Dr. M. 429 85; Dr. M. 430 85; Dr. M. 431 85; Dr. M. 432 85; Dr. M. 433 85; Dr. M. 434 85; Dr. M. 435 85; Dr. M. 436 85; Dr. M. 437 85; Dr. M. 438 85; Dr. M. 439 85; Dr. M. 440 85; Dr. M. 441 85; Dr. M. 442 85; Dr. M. 443 85; Dr. M. 444 85; Dr. M. 445 85; Dr. M. 446 85; Dr. M. 447 85; Dr. M. 448 85; Dr. M. 449 85; Dr. M. 450 85; Dr. M. 451 85; Dr. M. 452 85; Dr. M. 453 85; Dr. M. 454 85; Dr. M. 455 85; Dr. M. 456 85; Dr. M. 457 85; Dr. M. 458 85; Dr. M. 459 85; Dr. M. 460 85; Dr. M. 461 85; Dr. M. 462 85; Dr. M. 463 85; Dr. M. 464 85; Dr. M. 465 85; Dr. M. 466 85; Dr. M. 467 85; Dr. M. 468 85; Dr. M. 469 85; Dr. M. 470 85; Dr. M. 471 85; Dr. M. 472 85; Dr. M. 473 85; Dr. M. 474 85; Dr. M. 475 85; Dr. M. 476 85; Dr. M. 477 85; Dr. M. 478 85; Dr. M. 479 85; Dr. M. 480 85; Dr. M. 481 85; Dr. M. 482 85; Dr. M. 483 85; Dr. M. 484 85; Dr. M. 485 85; Dr. M. 486 85; Dr. M. 487 85; Dr. M. 488 85; Dr. M. 489 85; Dr. M. 490 85; Dr. M. 491 85; Dr. M. 492 85; Dr. M. 493 85; Dr. M. 494 85; Dr. M. 495 85; Dr. M. 496 85; Dr. M. 497 85; Dr. M. 498 85; Dr. M. 499 85; Dr. M. 500 85; Dr. M. 501 85; Dr. M. 502 85; Dr. M. 503 85; Dr. M. 504 85; Dr. M. 505 85; Dr. M. 506 85; Dr. M. 507 85; Dr. M. 508 85; Dr. M. 509 85; Dr. M. 510 85; Dr. M. 511 85; Dr. M. 512 85; Dr. M. 513 85; Dr. M. 514 85; Dr. M. 515 85; Dr. M. 516 85; Dr. M. 517 85; Dr. M. 518 85; Dr. M. 519 85; Dr. M. 520 85; Dr. M. 521 85; Dr. M. 522 85; Dr. M. 523 85; Dr. M. 524 85; Dr. M. 525 85; Dr. M. 526 85; Dr. M. 527 85; Dr. M. 528 85; Dr. M. 529 85; Dr. M. 530 85; Dr. M. 531 85; Dr. M. 532 85; Dr. M. 533 85; Dr. M. 534 85; Dr. M. 535 85; Dr. M. 536 85; Dr. M. 537 85; Dr. M. 538 85; Dr. M. 539 85; Dr. M. 540 85; Dr. M. 541 85; Dr. M. 542 85; Dr. M. 543 85; Dr. M. 544 85; Dr. M. 545 85; Dr. M. 546 85; Dr. M. 547 85; Dr. M. 548 85; Dr. M. 549 85; Dr. M. 550 85; Dr. M. 551 85; Dr. M. 552 85; Dr. M. 553 85; Dr. M. 554 85; Dr. M. 555 85; Dr. M. 556 85; Dr. M. 557 85; Dr. M. 558 85; Dr. M. 559 85; Dr. M. 560 85; Dr. M. 561 85; Dr. M. 562 85; Dr. M. 563 85; Dr. M. 564 85; Dr. M. 565 85; Dr. M. 566 85; Dr. M. 567 85; Dr. M. 568 85; Dr. M. 569 85; Dr. M. 570 85; Dr. M. 571 85; Dr. M. 572 85; Dr. M. 573 85; Dr. M. 574 85; Dr. M. 575 85; Dr. M. 576 85; Dr. M. 577 85; Dr. M. 578 85; Dr. M. 579 85; Dr. M. 580 85; Dr. M. 581 85; Dr. M. 582 85; Dr. M. 583 85; Dr. M. 584 85; Dr. M. 585 85; Dr. M. 586 85; Dr. M. 587 85; Dr. M. 588 85; Dr. M. 589 85; Dr. M. 590 85; Dr. M. 591 85; Dr. M. 592 85; Dr. M. 593 85; Dr. M. 594 85; Dr. M. 595 85; Dr. M. 596 85; Dr. M. 597 85; Dr. M. 598 85; Dr. M. 599 85; Dr. M. 600 85; Dr. M. 601 85; Dr. M. 602 85; Dr. M. 603 85; Dr. M. 604 85; Dr. M. 605 85; Dr. M. 606 85; Dr. M. 607 85; Dr. M. 608 85; Dr. M. 609 85; Dr. M. 610 85; Dr. M. 611 85; Dr. M. 612 85; Dr. M. 613 85; Dr. M. 614 85; Dr. M. 615 85; Dr. M. 616 85; Dr. M. 617 85; Dr. M. 618 85; Dr. M. 619 85; Dr. M. 620 85; Dr. M. 621 85; Dr. M. 622 85; Dr. M. 623 85; Dr. M. 624 85; Dr. M. 625 85; Dr. M. 626 85; Dr. M. 627 85; Dr. M. 628 85; Dr. M. 629 85; Dr. M. 630 85; Dr. M. 631 85; Dr. M. 632 85; Dr. M. 633 85; Dr. M. 634 85; Dr. M. 635 85; Dr. M. 636 85; Dr. M. 637 85; Dr. M. 638 85; Dr. M. 639 85; Dr. M. 640 85; Dr. M. 641 85; Dr. M. 642 85; Dr. M. 643 85; Dr. M. 644 85; Dr. M. 645 85; Dr. M. 646 85; Dr. M. 647 85; Dr. M. 648 85; Dr. M. 649 85; Dr. M. 650 85; Dr. M. 651 85; Dr. M. 652 85; Dr. M. 653 85; Dr. M. 654 85; Dr. M. 655 85; Dr. M. 656 85; Dr. M. 657 85; Dr. M. 658 85; Dr. M. 659 85; Dr. M. 660 85; Dr. M. 661 85; Dr. M. 662 85; Dr. M. 663 85; Dr. M. 664 85; Dr. M. 665 85; Dr. M. 666 85; Dr. M. 667 85; Dr. M. 668 85; Dr. M. 669 85; Dr. M. 670 85; Dr. M. 671 85; Dr. M. 672 85; Dr. M. 673 85; Dr. M. 674 85; Dr. M. 675 85; Dr. M. 676 85; Dr. M. 677 85; Dr. M. 678 85; Dr. M. 679 85; Dr. M. 680 85; Dr. M. 681 85; Dr. M. 682 85; Dr. M. 683 85; Dr. M. 684 85; Dr. M. 685 85; Dr. M. 686 85; Dr. M. 687 85; Dr. M. 688 85; Dr. M. 689 85; Dr. M. 690 85; Dr. M. 691 85; Dr. M. 692 85; Dr. M. 693 85; Dr. M. 694 85; Dr. M. 695 85; Dr. M. 696 85; Dr. M. 697 85; Dr. M. 698 85; Dr. M. 699 85; Dr. M. 700 85; Dr. M. 701 85; Dr. M. 702 85; Dr. M. 703 85; Dr. M. 704 85; Dr. M. 705 85; Dr. M. 706 85; Dr. M. 707 85; Dr. M. 708 85; Dr. M. 709 85; Dr. M. 710 85; Dr. M. 711 85; Dr. M. 712 85; Dr. M. 713 85; Dr. M. 714 85; Dr. M. 715 85; Dr. M. 716 85; Dr. M. 717 85; Dr. M. 718 85; Dr. M. 719 85; Dr. M. 720 85; Dr. M. 721 85; Dr. M. 722 85; Dr. M. 723 85; Dr. M. 724 85; Dr. M. 725 85; Dr. M. 726 85; Dr. M. 727 85; Dr. M. 728 85; Dr. M. 729 85; Dr. M. 730 85; Dr. M. 731 85; Dr. M. 732 85; Dr. M. 733 85; Dr. M. 734 85; Dr. M. 735 85; Dr. M. 736 85; Dr. M. 737 85; Dr. M. 738 85; Dr. M. 739 85; Dr. M. 740 85; Dr. M. 741 85; Dr. M. 742 85; Dr. M. 743 85; Dr. M. 744 85; Dr. M. 745 85; Dr. M. 746 85; Dr. M. 747 85; Dr. M. 748 85; Dr. M. 749 85; Dr. M. 750 85; Dr. M. 751 85; Dr. M. 752 85; Dr. M. 753 85; Dr. M. 754 85; Dr. M. 755 85; Dr. M. 756 85; Dr. M. 757 85; Dr. M. 758 85; Dr. M. 759 85; Dr. M. 760 85; Dr. M. 761 85; Dr. M. 762 85; Dr. M. 763 85; Dr. M. 764 85; Dr. M. 765 85; Dr. M. 766 85; Dr. M. 767 85; Dr. M. 768 85; Dr. M. 769 85; Dr. M. 770 85; Dr. M. 771 85; Dr. M. 772 85; Dr. M. 773 85; Dr. M. 774 85; Dr. M. 775 85; Dr. M. 776 85; Dr. M. 777 85; Dr. M. 778 85; Dr. M. 779 85; Dr. M. 780 85; Dr. M. 781 85; Dr. M. 782 85; Dr. M. 783 85; Dr. M. 784 85; Dr. M. 785 85; Dr. M. 786 85; Dr. M. 787 85; Dr. M. 788 85; Dr. M. 789 85; Dr. M. 790 85; Dr. M. 791 85; Dr. M. 792 85; Dr. M. 793 85; Dr. M. 794 85; Dr. M. 795 85; Dr. M. 796 85; Dr. M. 797 85; Dr. M. 798 85; Dr. M. 799 85; Dr. M. 800 85; Dr. M. 801 85; Dr. M. 802 85; Dr. M. 803 85; Dr. M. 804 85; Dr. M. 805 85; Dr. M. 806 85; Dr. M. 807 85; Dr. M. 808 85; Dr. M. 809 85; Dr. M. 810 85; Dr. M. 811 85; Dr. M. 812 85; Dr. M. 813 85; Dr. M. 814 85; Dr. M. 815 85; Dr. M. 816 85; Dr. M. 817 85; Dr. M. 818 85; Dr. M. 819 85; Dr. M. 820 85; Dr. M. 821 85; Dr. M. 822 85; Dr. M. 823 85; Dr. M. 824 85; Dr. M. 825 85; Dr. M. 826 85; Dr. M. 827 85; Dr. M. 828 85; Dr. M. 829 85; Dr. M. 830 85; Dr. M. 831 85; Dr. M. 832 85; Dr. M. 833 85; Dr. M. 834 85; Dr. M. 835 85; Dr. M. 836 85; Dr. M. 837 85; Dr. M. 838 85; Dr. M. 839 85; Dr. M. 840 85; Dr. M. 841 85; Dr. M. 842 85; Dr. M. 843 85; Dr. M. 844 85; Dr. M. 845 85; Dr. M. 846 85; Dr. M. 847 85; Dr. M. 848 85; Dr. M. 849 85; Dr. M. 850 85; Dr. M. 851 85; Dr. M. 852 85; Dr. M. 853 85; Dr. M. 854 85; Dr. M. 855 85; Dr. M. 856 85; Dr. M. 857 85; Dr. M. 858 85; Dr. M. 859 85; Dr. M. 860 85; Dr. M. 861 85; Dr. M. 862 85; Dr. M. 863 85; Dr. M. 864 85; Dr. M. 865 85; Dr. M. 866 85; Dr. M. 867 85; Dr. M. 868 85; Dr. M. 869 85; Dr. M. 870 85; Dr. M. 871 85; Dr. M. 872 85; Dr. M. 873 85; Dr. M. 874 85; Dr. M. 875 85; Dr. M. 876 85; Dr. M. 877 85; Dr. M. 878 85; Dr. M. 879 85; Dr. M. 880 85; Dr. M. 881 85; Dr. M. 882 85; Dr. M. 883 85; Dr. M. 884 85; Dr. M. 885 85; Dr. M. 886 85; Dr. M. 887 85; Dr. M. 888 85; Dr. M. 889 85; Dr. M. 890 85; Dr. M. 891 85; Dr. M. 892 85; Dr. M. 893 85; Dr. M. 894 85; Dr. M. 895 85; Dr. M. 896 85; Dr. M. 897 85; Dr. M. 898 85; Dr. M. 899 85; Dr. M. 900 85; Dr. M. 901 85; Dr. M. 902 85; Dr. M. 903 85; Dr. M. 904 85; Dr. M. 905 85; Dr. M. 906 85; Dr. M. 907 85; Dr. M. 908 85; Dr. M. 909 85; Dr. M. 910 85; Dr. M. 911 85; Dr. M. 912 85; Dr. M. 913 85; Dr. M. 914 85; Dr. M. 915 85; Dr. M. 916 85; Dr. M. 917 85; Dr. M. 918 85; Dr. M. 919 85; Dr. M. 920 85; Dr. M. 921 85; Dr. M. 922 85; Dr. M. 923 85; Dr. M. 924 85; Dr. M. 925 85; Dr. M. 926 85; Dr. M. 927 85; Dr. M. 928 85; Dr. M. 929 85; Dr. M. 930 85; Dr. M. 931 85; Dr. M. 932 85; Dr. M. 933 85; Dr. M. 934 85; Dr. M. 935 85; Dr. M. 936 85; Dr. M. 937 85; Dr. M. 938 85; Dr. M. 939 85; Dr. M. 940 85; Dr. M. 941 85; Dr. M. 942 85; Dr. M. 943 85; Dr. M. 944 85; Dr. M. 945 85; Dr. M. 946 85; Dr. M. 947 85; Dr. M. 948 85; Dr. M. 949 85; Dr. M. 950 85; Dr. M. 951 85; Dr. M. 952 85; Dr. M. 953 85; Dr. M. 954 85; Dr. M. 955 85; Dr. M. 956 85; Dr. M. 957 85; Dr. M. 958 85; Dr. M. 959 85; Dr. M. 960 85; Dr. M. 961 85; Dr. M. 962 85; Dr. M. 963 85; Dr. M. 964 85; Dr. M. 965 85; Dr. M. 966 85; Dr. M. 967 85; Dr. M. 968 85; Dr. M. 969 85; Dr. M. 970 85; Dr. M. 971 85; Dr. M. 972 85; Dr. M. 973 85; Dr. M. 974 85; Dr. M. 975 85; Dr. M. 976 85; Dr. M. 977 85; Dr. M. 978 85; Dr. M. 979 85; Dr. M. 980 85; Dr. M. 981 85; Dr. M. 982 85; Dr. M. 983 85; Dr. M. 984 85; Dr. M. 985 85; Dr. M. 986 85; Dr. M. 987 85; Dr. M. 988 85; Dr. M. 989 85; Dr. M. 990 85; Dr. M. 991 85; Dr. M. 992 85; Dr. M. 993 85; Dr. M. 994 85; Dr. M. 995 85; Dr. M. 996 85; Dr. M. 997 85; Dr. M. 998 85; Dr. M. 999 85; Dr. M. 1000 85; Dr. M. 1001 85; Dr. M. 1002 85; Dr. M. 1003 85; Dr. M. 1004 85; Dr. M. 1005 85; Dr. M. 1006 85; Dr. M. 1007 85; Dr. M. 1008 85; Dr. M. 1009 85; Dr. M. 1010 85; Dr. M. 1011 85; Dr. M. 1012 85; Dr. M. 1013 85; Dr. M. 1014 85; Dr. M. 1015 85; Dr. M. 1016 85; Dr. M. 1017 85; Dr. M. 1018 85; Dr. M. 1019 85; Dr. M. 1020 85; Dr. M. 1021 85; Dr. M. 1022 85; Dr. M. 1023 85; Dr. M. 1024 85; Dr. M. 1025 85; Dr. M. 1026 85; Dr. M. 1027 85; Dr. M. 1028 85; Dr. M. 1029 85; Dr. M. 1030 85; Dr. M. 1031 85; Dr. M. 1032 85; Dr. M. 1033 85; Dr. M. 1034 85; Dr. M. 1035 85; Dr. M. 1036 85; Dr. M. 1037 85; Dr. M. 1038 85; Dr. M. 1039 85; Dr. M. 1040 85; Dr. M. 1041 85; Dr. M. 1042 85; Dr. M. 1043 85; Dr. M. 1044 85; Dr. M. 1045 85; Dr. M. 1046 85; Dr. M. 1047 85; Dr. M. 1048 85; Dr. M. 1049 85; Dr. M. 1050 85; Dr. M. 1051 85; Dr. M. 1052 85; Dr. M. 1053 85; Dr. M. 1054 85; Dr. M. 1055 85; Dr. M. 1056 85; Dr. M. 1057 85; Dr. M. 1058 85; Dr. M. 1059 85; Dr. M. 1060 85; Dr. M. 1061 85; Dr. M. 1062 85; Dr. M. 1063 85; Dr. M. 1064 85; Dr. M. 1065 85; Dr. M. 1066 85; Dr. M. 1067 85; Dr. M. 1068 85; Dr. M. 1069 85; Dr. M. 1070 85; Dr. M. 1071 85; Dr. M. 1072 85; Dr. M. 1073 85; Dr. M. 1074 85; Dr. M. 1075 85; Dr. M. 1076 85; Dr. M. 1077 85; Dr. M. 1078 85; Dr. M. 1079 85; Dr. M. 1080 85; Dr. M. 1081 85; Dr. M. 1082 85; Dr. M. 1083 85; Dr. M. 1084 85; Dr. M. 1085 85; Dr. M. 1086 85; Dr. M. 1087 85; Dr. M. 1088 85; Dr. M. 1089 85; Dr. M. 1090 85; Dr. M. 1091 85; Dr. M. 1092 85; Dr. M. 1093 85; Dr. M. 1094 85; Dr. M. 1095 85; Dr. M. 1096 85; Dr. M. 1097 85; Dr. M. 1098 85; Dr. M. 1099 85; Dr. M. 1100 85; Dr. M. 1101 85; Dr. M. 1102 85; Dr. M. 1103 85; Dr. M. 1104 85; Dr. M. 1105 85; Dr. M. 1106 85; Dr. M. 1107 85; Dr. M. 1108 85; Dr. M. 1109 85; Dr. M. 1110 85; Dr. M. 1111 85; Dr. M. 1112 85; Dr. M. 1113 85; Dr. M. 1114 85; Dr. M. 1115 85; Dr. M. 1116 85; Dr. M. 1117 85; Dr. M. 1118 85; Dr. M. 1119 85; Dr. M. 1120 85;

Zdravniški nasveti.

Piše vrh. zdravnik F. J. Kern.

Kronične bolezni. (Nadaljevanje.)

V zadnjem članku sem omenil, da je pri mlajših moških glavni vzrok kroničnim boleznim spolna bolezen, to je kspavica ali sifilis. O teh boleznih sem že pisal in sem opozoril mlajše čitateljsamece, da se nikakor ne splošča preveč rogoviliti in zabajati po beznicah. Pred par tedni pride na moj urad mlad moč in neke oddaljene naselbine in me brez vsakega ženiranja prosil, naj mu predpišem strup, ker se je naveščil živeti. Prošnja se mi je zdela predrzna in čudna, ker moč ni gledal, da bi bil posebno bolan. Po daljšem nagovarjanju mi pove, da je pred par leti v pijanosti v slabi družbi zašel na napačno pot in dobil spolno bolezen. Zdravil se je pri raznih zdravnikih (največ pri masažih, kot sem ga razumel), pa mu bolezen ni hotela izginiti. Moral je biti celo operiran na delikatnem delu telesa. To ga je toliko potro, da je bil pripravljen storiti samomor. Priznal mi je, da ima ženo v starem kraju in otroke, pa si ne upa k družini v Evropo in sem kaj jih ne mara in ne more dobiti.

Hotel sem ga potolažiti, da ni tako sile, kot si domišljuje, saj je na tisoče ljudi, bolehačoj na jetiki in na raku ali na drugih neozdravljivih boleznih, ki mirno požakajo svojega naravnega konca kot bi sploh vsak pameten človek naredil. On pa ima še vedno priliko, si služiti kruh in dočakati visoko starost; saj ni potrebno, da bi človek mislil le na spolna vprašanja. Sploh pa noben zdravnik ne more predpisati strupa za tak namen.

Bojim se, da mu moja pridiga ni veliko zalega, ker sem imel druge žalostne slučaje, ki so se žalostno zaključili navzlic prijateljskim opominom.

Spolne bolezni ne pokvarijo mladine samo telesno pač pa tudi duševno. Veliko takih bolnikov ostane zavedno nervoznih, tudi če so telesno popolnoma ozdravljeni. Razni šarlatanti in pa razni almanahi in brošure o spolnih boleznih zmeša takim pacientom in tudi marsikateremu zdravemu človeku prave pojme o seksualnih vprašanjih. Od časa do časa vidim na uradu pametne fante in odrasle moške, ki so vedno zmerno živeli in se ravnali pravilno, pa se bojijo, da so dobili kako bolezen v "spanju" ali na kak drug nedolžen način. Nekateri so potrošili že lepe novice za "zdravljenje" bolezni, katere sploh niso imeli, in so spili že na galone patentiranih zdravil. Po natančni preiskavi urina in krvi mi ni mogoče pri mnogih slučajih najti najmanjšega znaka bolezni, pa mi navzile temu marsikdo ne verjame in hodi od zdravnikova do zdravnikova, namesto da bi se oženil s dekletom, katero ljubi. Če so ti "nedolžni" pacienti nervozni, pa je na tisoče drugih, ki imajo kronično bolezen, tudi kateri postanejo obupan in se bojijo iti med ljudi. Res bi stari kronični bolnikom (valed spolnih bolezni) ne svetoval se oženiti vsaj deset let po pričetku bolezni, vendar ni s tem rečeno, da bi se ne mogli razveseljati, zabajati v pošteno družbo in misliti na prijaznejše predmete kot je njih bolezen. Po mojem mnenju človeka ne moremo obsojati samo radi tega, ker ima spolno bolezen. Kakor sem že omenil v enem prejšnjih člankov, je na svetu na tisoče lumpov in potepuhov, ki se navleče klatenju po vsakojakih slabih krajih niso nalezli bolezni ali so pa ozdraveli, dočim se je na primer naš znanec v prejšnjih vrstah samo enkrat izpobil v pijanosti in sedaj miči, da mu valed erazote ni več živeti. Potepuhi in klateži so pa morda odlični rodoljubi, na katere gledajo ljudje s velikim spoštovanjem in kažejo nanje kot vzgledne moše.

Naše cenjene gospe, ki čitajo članke o teh opozkih stvarih, mi morajo oprostiti za drzno a potrebno pisavo. Sicer smo pa Slovenci v Ameriki ena najbolj čistih narodnosti. V osemih letih sem videl le par rojakinj, ki so bile operirane za posledicane spolnih bolezni, dočim je med drugimi narodnostmi najmanj 25 odstotkov vseh operacij na ženskah vsled teh vzrokov.

O farmah.

Rojake, katere zanima kmetijstvo in se želijo znebiti bosov in garanja po majnah in fabrikah bodo prav gotovo zanimalo sledeče vrstice.

Kdor koli hoče iti na farmo bo gledal, da si izbere kraj, ki mu bo ugodil, kjer je idilno podnebje, dobra rodovitna prst, zdrava pitna voda in kar je najglavnejše, dober trg v neposredni bližini. Cena zemljišče je takorekoč postranska stvar, ker kaj pomaga človeku, ako kupa zemljišče po jako nizki ceni, od katerega mora pričakovati vedno le nizke cene in nizke dohodke, delati pa mora na dotičnem zemljišču ravno tako ali pa še bolj, kot na dobri zemlji v dobrem kraju, kjer je človek lahko vedno siguren za svoj obstanek in napredek.

Pri nakupu farme je treba v prvi vrsti vpoštevat, kako je podnebje v kraju, kjer misli kupiti farmo. Za uspek na farmi je podnebje eden glavnih pogojev. Človek, ki kupa farmo v krajih, kjer je zima po šest, sedem ali osem mesecev v letu, kjer ni nikoli varen pred uničujočim mrazom, pa naj bo potem zemlja še tako dobra in rodovitna, mora računati s velikimi eventualnimi izgubami na pridelkih in delu. Ravno tako pa je tudi v krajih, kjer je vročina prehuda, kjer je suša in ne pade dovolj dežja v rastlino dobi. Tudi na zdravstveno ozirje je treba polagati največjo previdnost. Pod to poglavje pride v ozir pitna voda.

V drugi vrsti je treba vpoštevat lego in rodovitost zemlje. Če je zemljišče preveč valovito, kamenito ali pešeno, ni mogoče pričakovati uspeha. Ravno tako je pa tudi s izbranimi farmami, katere je mogoče danes kupiti mnogo ceneje, kot pa se originalno stala samo poslopja, kajti izbrane farme je mogoče spraviti nazaj le s največjim trudom, Jobovo potrpežljivostjo, umnim kmetovanjem in velikimi stroški. Nazadnje pa je še vprašanje, ako se more sploh taka izbrana farmo spraviti, da bo rodovitna. Le kmetijski in zemljiški inženirji morajo konstatirati, če je mogoče izbrano zemljo spraviti zopet na nekdanjo njeno ferilitnost in to potem, ko so vseeno pretudirali ne samo lego zemlje, kakovost gorenje in splošne plasti prsti, ampak vse druge okolščine, ki so s tem v zvezi. V današnjih časih kompeticije in efektivnosti je treba polagati tudi veliko na to, s kako konjsko silo in s kakimi stroki je mogoče farmo obdelovati, kako so dohodki farme in koliko dobi farmer konec leta za njegov trud in investicijo. Statistika poljedelskega urada kaže, da nad polovico farm v Združenih državah ne nosi njih lastniki niti 3 odstotka na njihov investiran denar. Preračunano je, da samo hrana za štiriletnega konja na farmi stane farmerja v enem letu \$136.00. Tudi to je ena točka, katero je treba vpoštevat pri nakupu zemljišč.

Po nekaterih krajih je prst tako ilovita in mastna, da je težko orati s enim samim parom konj, kar pomeni, da je farmer prisiljen hraniti najmanj še en par konj, ki ga stanejo na leto samo za hrano nad \$270.00 in da je farmerjev zaslužek za \$270 na leto manjši.

Pri tem bi se lahko zopet omenilo podnebje s ozirom na živinorejo in koliko stane farmerja en kvort mleka ali pa en funt mesa. V hladnejših krajih, kjer je farmer prisiljen hraniti živino najmanj šest ali sedem mesecev v letu v hlevu, pa brez dvoma stane en kvort mleka ali pa en funt mesa več kot pa farmerja, ki ima farmo v kraju, kjer je milejše podnebje in se živina pase na prostem recimo deset mesecev ali pa skozi celo leto.

In kaj vse to pomaga farmerju, ako ima lepo podnebje, zdravo pitno vodo, rodovitno prst in lepo lego, če je njegova farma tako oddaljena od transportacijskih sredstev in dobrega trga, ko pa mora delati samo za svoj pišček živeti, ker mu prevozne družbe požro vse njegov eventualni dobiček. Dober trg v neposredni bližini je eden izmed najglavnejših pogojev za uspeh na farmi.

Važno vprašanje je tudi to, kake pridelki rastejo v dotičnem kraju, v kakih primerih in kako so cene za obdelan farmam. Previden kupec bo polagal precej važnosti tudi na to stvari. Če vidim, da je mogoče dobiti še obdelano farmo s poslopji vred recimo za \$20, \$40, \$60 ali \$75 akre, neoddelan svet pa recimo od \$10 naprej, potem je lahko preručniti, da se ne izplača kupovati takoga sveta, ker ne bo nikoli imel dobre cene. Drugače pa je, ako pridemo v kraj, kjer se cene obdelanih farmam po \$150, \$200, \$300, \$500 ali celo \$1000 akre. Tujak lahko vsak takoj sprevidi, da se mu izplača kupiti neoddelan svet, ker njegov trud bo

Naši rojaki se naseljujejo na farme in se bodo še v veliko večji meri, kot so se do sedaj in brez dvoma jih je še toliko na farmah, da bi lahko vzdrževali svoj kmetijski list, ki bi prinašal samo za kmetijstvo podučljive članke. Dokler pa se tak list ustanovi, bi bilo priporočljivo, da Prosveta bolj pogostoma prinaša take stvari v svojih predalih.

In to, kar ste čitali gori je sicer drago plašeno oglaš, vendar zdelo se mi je potrebno, da nekaj takega napišem.

Slovenskih farmerjev kerdoj je veliko in vank rad hvall svoj kraj in svojo robo in ljudje, ki mislijo kupiti zemljišča, pišejo raznim zemljiškim agentom, ki jim v odgovoru hvalljo njihov svet, kraj in drugo, na dajo pa nobene garancije, da bodo ljudje v resnici našli vse tako, kot so jim opisali, če si pridejo ogledati dotični kraj in zemljišča, ki jih imajo na prodaj. Rezultat je, da so ljudje zbagani in ne vedo, kam se bi obrnili. Mnogi grede samo v en kraj in če so sprevideli, da so "na farmah," da ni tako kot je agent opisal, pa mislijo, da je povsod tako, ne kar izgubijo vse veselje, da bi šli na farme.

Zemljiški agenti bi imeli veliko več uspeha in ljudje bi bili veliko bolj zadovoljni, če bi pisali resnico o kraju, zemljiških, pridelkih in podnebu kraja in garantirali ljudem za resničnost opisov.

gli ljudje takoj naseliti, ko so kupili farme, bilo nas bi še dovolj takaj, da bi lahko ustanovili svoja društva, klube in kooperative, s kanalizacijo napredujemo kolikor je pod našimi razmerami mogoče in sedaj ni več nobenega dvoma, da ne bo prihodnje pomlad najmanj 100 slovenskih družin naseljenih v tem kraju.

Kogar zanima slišati o tem kraju in naših zemljiških, naj mi piše na sledeči naslov:

A. H. SKUBIC
Pittstown, N. C.

NA PRODAJ

Za takojšnjo posest v Farin Erie County 270 akrov zemlje, 9 sobna hiša, velika štala, sajlo, žitnica, 1300 sadnih dreves, 40 akrov lesa. Zmerno nizka cena. Ogledajte se pri:

W. A. ZIM,
237 - 4th Ave., Pittsburgh, Pa.

JOS. ZEJE

Slovenski pogrebnik,

6502 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

Telefon Princeton 969.

NAPRODAJ MALA ZEMLJIŠČA V CHISHOLM, MINN.

Zelo ugodna prilika za takojšnje industrijalne delavce, kateri si hodijo po polje svojega dela v rudniku nekoliko izboljšati svoje življenske razmere, nudi se vam, da si lahko kupite komad zemlje v velikosti 3 akre skupaj. Ta zemlja je izčiščena, zagrajena in blizo mesta, to je upravljeva polje šolske farme. Torej ako se kdo odloči za nakup te zemlje ali šaltu boljših pojamsi pridite k meni, da vam razkašem te farme.

FRANK KLUN,

604 W. Pine St., telefon 639,
Chisholm, Minn.

(Adv.)—(May 25, June 1-3)

IZNAJIDITELJI

Pišite po našo knjižico o le-najiditih in potetih. Se vam pošlje brezplačno. Za to, pr-podlje zastavi, vašega imena, pišite nam kot sledim: Ad-vestatom. Nihče ne more za vas izvršiti boljše od nje.

Se vašo ime in korist pišite le datum, po našo Slovensko knjižico o potetih.
A. M. WILSON, Inc.,
Registered Patent Attorneys,
312 Victor Bldg.,
WASHINGTON, D. C.

Ljubiteljem

lepega čitva naznanjam, da sem prejel veliko zalogo zabavnih knjig iz starega kraja. Dobro kuharico imam sopet v zalogi.

Pišite po nov obširen cenik.

JOSEPH KOSHAK,
2118 S. 80th Court CINCERO, ILL.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš s njeni-mi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potreščine po zmerni ceni.

ANTON ZORMIK,
Hermnia, Pa.

NOVOSTI!

Kose, brusil, kles-palno orodje in pile iz starega kraja. Edina agencija za vse Zdravne delavce za prodajo tih najboljših vrst kose, osnažena s svadno repatico in imenom MOJDOVKE. Kar imam svoje lastne skuhajo se in lanekam leta, ko je bilo še dva tisoč kosov raznih vrst in si oglejte, da tako dobrih kose še ni bilo na prodaj v ti delih. Imamo tudi kose, ki so izdelane iz najboljših materialov in imajo vse potrebne delovne dele. Imamo tudi kose, ki so izdelane iz najboljših materialov in imajo vse potrebne delovne dele. Imamo tudi kose, ki so izdelane iz najboljših materialov in imajo vse potrebne delovne dele.

Imamo tudi fino izdelana kosišča, kdor želi si ga lahko naroči. Mi prodajamo kose tudi na debelo raznim prodajalnam, pišite za ceno.

STEVE STONICH,
107 W. Lake Street,
Chisholm, Minn.

SLOVENSKI GARAGE.

Slovincem v Chisholm, Minn., in okolici naznanjam, da popraviljam vseh vrst automobile, stardarje, generatorje, magneto, storage baterije in sploh vse kar se tiče automobila. Zvarim vse vrste železje ali orodje ako se vam kaj pokvari in polomi.

Priporočam se vam kadar potrebujete nove gumijeve obroče (tires), olje, mast, gasolin ali druge potrebščine, vse dobite pri meni za ravno isto ceno ali še cenejše ko drugje.

Pridite in se prepričajte, da je resnica kar oglašam, z mojim delom bodete zadovoljni, jaz jamčim vsa popravila.

JOHN GRAHEK, lastnik,
Chisholm, Minn.

ALI STE BILI KEDAJ V "VICAH".

Ako še niste bili tam tedaj vprašajte vašega prijatelja, ki trpi na Zlati hili (Piles) in on vam bo dal vsa pojasnila o mukah in trpljenju. Hemeroidi so smešne za nektere ali gorjo onemu, ki trpi valed te bolezni, ki vas muči v življenju.

Dr. P. Sattler's nova metoda zdravljenja zlate sile s praškom narejenim v kapselnih za notranje zdravljenje in praški za vbriganje in sunanje zdravljenje.

To zdravilo odpravi "šavba" manila s katerimi se navadno zamaže vsa obleka in perilo in se je izkazalo izvrstno dobro.

Pojlžite nam \$5.00 v Money Order, gotov denar v priporočenem pisnu in mi vam pošljemo za to vsoto 1 škatljico 50 kapselnov, 1 škatljo praška, in eno škatljo kroglice za urejavo črev, ter instrument za vbriganje kapselnov in praška. Izrešite ta spodnji kupon in ga pošljite nam še danes.

Mr. Kistner, stelar, Columbus Memorial Bldg., Chicago, Ill., je imel slato šilo svojih šest let, poskušal rane zdravnike vse zamanj. Rabil je potem moje "Pile Remedy" šest tednov in sedaj se počuti zdravega in pravi to je "CUDEZ".

Dr. P. Sattler, 801 Monroe St., Evanston, Ill.

Dear Sir:—Enclosed please find \$5.00 for a package of 1 box Capsules, 1 box powder, 1 box pills to regulate bowels and instrument injector.

Name

Address

City

State

Advertisement for Borden's Eagle Brand Condensed Milk. Includes an illustration of a woman holding a child and a can of milk. Text: "Kaj denete v steklenico vašega otroka? Če ne morete dobiti svojega otroka, izberite hrano, ki bo tako redilna in ravno tako lahko prebavljiva kot vašo lastno mleko. Dajte svojemu otroku Borden's Eagle Brand (CONDENSED MILK) najboljša hrana za otroke — v rabi zadnjih dva in šestdeset let. Sto tisoče mater ga rabijo. THE BORDEN COMPANY Borden Building New York. Izrešite ta kupon SEDAJ—in ga pošljite za DANES 0186. In prejeti boste ZASTONJ našo knjigo "Dobrobit deteta" (Baby's Welfare), katere vam pove, kako držati otroka zdravega in vam da tudi instrukcije v vašem jeziku, kako ga hraniti. Ime, Naslov

Advertisement for DENAR V STARI KRAJ! Text: "Ker imamo direktno zvezo z ljubljansko banko, nam je mogoče sedaj dostaviti denar v roku 14 dneh do treh tednov. Dosedanje cene so bile: 500 kron za... \$ 4.50 100 lir za... \$ 5.75 1000 kron za... 8.50 500 lir za... 27.00 10000 kron za... 84.00 1000 lir za... 52.00 Denar prejemo v poštnem money orderju ali bančnem draftu. Izdelujemo tudi vsakovrsta notarska dela za tujak in v stari kraj kot: pooblastila, prošnje, pobotnice kupne in druge pogodbe. V vsakem oziru se obrnite za pojasnilo na MLADIČ & VERDERBAR, 1334 W. 18th St. Chicago, Ill.

Advertisement for Narodna Tiskarna. Text: "Največja slovanska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA. 2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois. Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem poljakom, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Advertisement for Frank Cerne. Text: "NAJVEČJA SLOVENSKA ZLATARSKA TRGOVINA. Frank Cerne, 6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O. Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i. t. d. POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni. PODRUŽNICA COLUMBIA GRAMOFONOV in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite. Najboljše blago. Najnižje cene.

Advertisement for F. K. Bauzon. Text: "F. K. Bauzon, 5920 St. Clair Avenue CLEVELAND, O. Rojakom širom Zdrženih držav naznanjam, da brusim britve, škarje, stroje zastriči, ter sploh vse rezilno orodje. V zalogi imam najfinejše ameriške in starokrajake britve, brivne stroje (Safety Razors) ter vsa brivno pripravo. Popraviljam tudi puške in samokrese. Za podatke se obrnite na moj naslov. Se priporočam edini Slovincem v tej stroki.

Vitez iz rdeče hiše.

(LE CHEVALIER DE MAISON ROUGE.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCO-SKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star. Prevel Ferdo Perhavec.

I. ProstoVOLJCI.

Bilo je zvečer 10. marca v revolucijskem letu 1793. Na zvoniku cerkve Notre-Dame je odbila deseta ura. Nad Parizom je legla noč, ne šumsna, viharna, razsvetljena od bliskov, temveč mrzla in motna.

Pariz sam ni bil oni znani Pariz, čigar nočevilne svetilke odražajo žvečer svoje žarke v pozlačeni blatu. Pariz živahnih pohajkovalcev s svojimi šumnimi zabavami, polnimi duhovitosti, a svojo blazno razuzdanostjo, neštevilnimi ljubavnimi aferami in skrivnimi sločini, temveč bil je sramekljivo, boječe in počeno mesto, čigar maloštevilni prebivalci so hiteli iz ulice v ulico in zapirali za soboj hišna vrata, kakor divjačina, ki se skriva pred lovcem v svoje brlogce — skrataka: bil je to Pariz 10. marca 1. 1793.

Ta kratka sprememba v vnanosti glavnega mesta Francije je bila posledica stisk, v katerih se je pahajala vsa država. Občavljenje Ludovika XVI., dne 21. januarja 1793, je spravilo vsu Evropo pod orožje. S prvotnimi sovražniki, Prusijo, nemško državo in Piemontom, sta se bili zvezali še Anglija in Španija.

Položaj je bil strašen, kajti Francija je bila dobesedno, kakor tako mesto, obkoljeno in blokirano od vse Evrope. Francoski generali so se smikali povsed, da si so sprva dosegli uspehov.

Kakor obični živo telo v svojem arenu, tako je čutila tudi Francija v Parizu, ki je njeno srce, vsak dan, s katerim se je odvijala tuje vojake, ali pa v svoji in lastni otroci. Vsaka zmaga je tam povzročila vihar veselja, vsak poraz splošen strah.

Dan prej, 9. marca, se je vrnila na najburnejših sej narodne skupščine, ki je postala po odpravi kraljevstva vsomogočna: vsi člani so dobili ukaz, naj odidnejo k svojim polkom, in vsilni, nobenih mej ne poznavajo: Danton je bil na tribuni zaklical: "Pravite, da primanjkuje vojakov! Nudimo Parizu priklko, da reši Francijo, zahtevamo od njega, trideset tisoč mož ter pošljimo jih Dumourisem in Franciji ne bo samo rojena, temveč rešena bo tudi Belgija in osvojena Holandija."

Ta predlog je bil sprejet s hrupnim navdušenjem. Izločili so imenike v vseh sekcijah, t. j. v vseh oddelkih, ki so jih aklicirali zvečer. Gledališča so zaprli, a na svetovalnici so razobesili v znak žalosti črno zastavo.

Pred polnočjo je že bilo vpisanih trideset tisoč mož. Toda pri vsaki sekciji so prostovoljci pred vpisom zahtevali, da se, preden odidejo, kasnujejo izdajalec. Ti izdajalci, sovražniki revolucije, pristati kralja, so bili skriti z rotniki, ki so itak še od zmag o- kroženo revolucijo ogroževali še na znotraj. Toda ta beseda je do- bivala v onih burnih časih onaj pomen, ki so ga ji dajale najbolj kibkajli. "Hrib", to je vzhvišena mesta v konventu, kjer so sedeli radikaleci, je izjavil, da so izdajaleci girondisti. (Girondisti (Girondisti) bolj merna revoluci- jonska stranka.)

Prihodnjega dne (10. marca) so se udeležili seje vsi poslanci stranke "Hrib". Odbor, ki je bil v njihovih rokah, je predlagal, da se imenuje sodišče z neomejeno oblastjo, ki bo na zahtevo konventa (narodne skupščine) ali pa neposredno preganjalo vse one, ki bodo skušali delati med ljudstvom zmešnjavo.

Vale nasprotovanju žirondistov je konvent sklenil, da se ustanove porotna sodišča in da se izvolijo porotniki iz vseh depart- mentov v enakem številu, ki jih potem imenuje konvent.

V trenutku, ko so bile sprejete te tri določbe, se je začel velikan- ski krik. Skupščina je bila vaje-

na obiskov ljudstva, zato je po- slala vprašati, kaj hočejo? Odgo- vorili so, da je zmag odposlan- stvo prostovoljcev, ki so obedo- vali v hišnici in ki hočejo defilirati pred skupščino.

Takoj so odprli vrata in pri- kazalo se je šeststo mož, oborože- nih s sabljami, pištolami in piko- ni. Bili so to napol pijani ljudje, ki so defilirali med ploskan- jem množice, medtem pa zahte- vali s hrupnim krikom smrt izdaj- alcev.

Takoj po končani seji so se čla- ni "Hriba" razkropili po drugih klubih in predlagali, da naj se odvzame izdajalcem zaščita zakona in naj se zaduše še to noč.

Tak je bil položaj v Parizu na večer 10. marca. Zato so bile hiše, ki so siicer rabile živčevim za prenočišče, v temi bolj podobne grobovom, polnim mrličev.

V resnici, močne patrolje narod- ne garde, pred katerimi so kro- rakali ljudje v svrhu poizvedova- nja, meščanske čete iz sekcij v stavljenimi bodali, orožniki, ki so brskali po vseh vratih in preisko- vali vsako odprto vežo: ti so bili edini, ki so si upali na cesto; vse je instinktivno čutilo, da se pripravljva nekaj neznanega, ne- kaj groznega.

Droben, leden dež je še pove- čeval slabo razpoloženje teh mož, določenih za straženje, ki so si pri srečevanju izmenjavali paro- lo, in ki so se po ločitvi zopet nezupno pogledovali, kakor da bi se bili kaknega zahrbtnega na- pada.

Neka ženska, zavita v plašč iz pikastega, listastega katuna in z glavo, skrito v kapuce, je tega strašnega večera smukala ob hi- šah Rue Saint-Honoré, se skrivala, ako je kje začela vojaški pa- trulje, za kako kotanje ali ulični vogal ostala tam nepremična kakor kip, dokler ni izginila pa- trulja. Na to je zopet hitela ne- mirno dalje, dokler je ni zopet prihitela slična nevarnost, da se je ustavila kje in ostala neopremi- čna kot kip.

Tako je že imela za soboj del Rue Saint-Honoré, ko je na o- gibu Rue de Grenelle nepričako- vano naletela na malo četo vrlih prostovoljcev, ki so se bili vpisali v mestni hiši.

Uboga ženska je zavpila in skušala ubežati skozi Rue du Coq.

"Hola, občanka!" je zaklical vodja prostovoljcev, "kam hitiš?"

Begunka ni odgovorila ter je bežala dalje.

"Nabijte puške!" je velel vo- dja; "to je preoblečen možik, aristokrat, ki hoče bežati."

"Ne, ne!" je zaklicala ženska, ki se je ustrašila nabijanja pušek, se naglo ustavila in se vrnila, "ne, občan, (za časa francoske revolucije so odpravili vse nazive, kakor n. pr. gospod, madame itd. To je dišalo po aristokratih, zato so se republikanci nazivali z besedo "občan", "občanka.") motiš se: jaz nisem možik."

"Stopi torej sem in odgovori na vsa vprašanja," je govoril vodja. "Kam greš, ti divna nočna lepoticica?"

"Nikamor, vracam se domov."

"A tako, ti se vračaš domov?"

"Da."

"Za pošteno žensko je to ne- koliko pozna ura, občanka."

"Prihajam od neke bolne so- rodnice."

"Uboga mamica," je odvrnil vodja in mignil z roko, pred ka- tero se je ženska prestrašeno u- maknila, "kje imaš listek?"

"Listek? Kakšen listek, občan?"

"Ali ne veš, da je danes občan na razglasila svoj sklep, glasom katerega ne sme po deseti uri ni- hče na ulico brez občanskega listka? Ga li imaš s seboj?"

"Nisem vedela, da mora biti vsakdo opremljen s takim list- kom."

"Potem pojdiva k najbližji straži. Tam se boš morala pred stotnikom lepo izkazati, in ako bo zadovoljen s teboj, te da od- vesti po dveh vojakih v tvoje stanovanje; ako ne, potem boš de- daljnega njegova ujetnica. Levo v- skup, hitri korak naprej, sto- paj!"

Iz praprašenega vzklika, ki je prišel ustom jetnice, je vodja pro-

stovoljcev spoznal, da se je ubo- ga ženska zelo bala te odredbe. "Oh, oh!" je rekel, "trdno sem prepričan, da smo uveljavili iz- vrstno divjačino. Naprej, le na- prej, moja mila aristokratinja!"

Vodja je prijel obdolženko pod ramo se je oklenil in jo tiral kljub njenemu kričanju in njenim solzam na stražnico v pala- čo Egalit.

Dospeli so že bili skoraj na li- ce mesta, ko se je hipoma, ravno v trenutku, ko je ujetnica sku- šala izprostiti si svobodo, pojavil mlad mož, visoke postave, zašit v dolg plašč. Ne da bi jo bil po- stulal, jo je vodja prostovoljcev tiral neumljeno dalje. Ženska je kričala deloma vsled bolečin, deloma vsled strahu.

Takoj na to je skočil oni mladi mož črez ulico in stopil pred ma- lo četo. "Kaj se godi tu in kaj počenjate s to žensko?" je vpra- šal.

"Brigaj se raje za svoje sede- ve."

"Kdo je ta ženska, občan, in kaj hočete od nje?" je ponavljal mladi roč z glasom, ki je zvenel še bolj gospodujoče, nego prej.

"Kdo pa si ti, ki me izpraša- ješ?"

Mladi mož je razgrnil svoj plašč in na uniformi se je zasve- tilo zlata naramnica.

"Častnik sem, kakor vidite," je rekel.

"Častnik? Kje pa?"

"Pri meščanski gardi."

"No, kaj nasa to brigaj?" je odvrnil nekdo iz čete; "ali sploh obtožajo za nas častniki me- ščanske garde?"

"Kaj pravi!" se je oglašil ne- kdo drug.

"Rekel je, da sablja gemore naramnici, ako ta le ne more v- buditi spoštovanja pred častni- kom," je odvrnil mladi mož in stopil korak nazaj; še bolj razgr- nil se je, pri luči svetilke po- kazal svoj svetli infanterski meč. Na to je s hitro kretnjo pri- šel za stražnik vodjeva druž- je, se dotaknil z žensko me- ča njegovega goltenca in rekel:

"Kramljati hočeva kot dva dobra prijatelja."

"Ali občan..." je odvrnil vodja prostovoljcev in se skušal osvoboditi.

"Ah, pravim ti, že v naprej, da ti porinem meč skozi telo, ako ti in tvoji ljudje ganete le z meščan- cem."

Med tem časom sta dva vo- jaka trdno držala žensko.

"Vprašal si me, kdo sem," je nadaljeval mladi mož. "Nisi li me pravice za to, ker ne zapo- veduješ redni patrolji. Toda pove- dati ti hočem. Imenujem se Mau- rice Lindsay in sem 10. avgusta pri naskoku na Tullerije zapo- vedoval bateriji. Poročnik sem nar-odne garde in tajnik "sekcije bratov prijateljev." Ti zastu- ješ!"

"Ah, občan poročnik!" je od- vrnil voditelj, ki mu je častnik še vedno tiščal meč na goltenca, "to je nekaj drugega. Če si res to, kar praviš, namreč dober pa- triot..."

"O, vedel sem, da se kmalu sporazumeva," je rekel častnik. "Torej odgovori mi sedaj ti: za- kaj je ta ženska kričala in kaj ste počenjali s njo?"

"Vodil smo jo na stražnico, ker ni imela — proti občanskemu sklepu — pri sebi občanskega listka. Saj vendar veš, da je do- movina v nevarnosti in da pla- pola na mestni hiši črna zasta- va!"

Črna zastava plapolala na mest- ni hiši in domovina je v nevarno- sti zato, ker koraka dvestotisoč sužnjev proti Franciji!" je odvr- nil častnik, "ne pa ker hiti ta ženska po deseti uri po ulicah! Toda občinski sklep obstoja, in ako bi mi bili povedali to takoj, bi bilo vaše pojnanje krajše, in mirnejše. Sedaj lahko odvedete to žensko, ako hočete, svobodni ste."

"O, občan!" je vzkliknila za- vita ženska, ki je z velikim stra- hom sledila vsaj debati in se o- prijel Mauriceve roke. "O, ob- čan, ne krofajte me samovolji- teh sirovih, pol pijanih ljudi!"

"Dobro!" je odgovoril Mau- rice. "Primita me pod pasduho in jaz Vas sprovedem na stražnico."

"Na stražnico," je ponavljala

ženska, vsa prestrašena, "na stražnico!"

"Občanka, tam najdete dobre ljudi, katerih se vam ne bo tre- ba bati."

"Moj gospod," je odvrnila mla- da žena, stiskajoč častnikovo ro- ko, "ne bojim se več morebitnega razžaljenja, temveč smrti; ako me odvedejo na stražnico, sem izguljena."

II. Nesnanka.

V njenem glasu se je skrival tolik izraz strahu, pomešan z nežnostjo, da se je Maurice stres- lel. Ta tresoč se glas mu je se- gel kakor električna iskra do sr- ca.

Obrnil se je k prostovoljcem, ki so se posvetovali med seboj. Po- nuzani zato, ker jih je imel en sam človek v pesti, so se odvidno posvetovali o tem, kako bi si zo- pet priborili izgubljena tla. Bi- lo jih je osem proti enemu; trije se imeli puške, ostali pištole in nikone. Maurice je imel samo sabljo, zato tudi boj ni mogel bi- ti na obeh straneh enak.

Ženska je razumela to, kajti sklonila je glavo na prvi in globo- ko vzdihnila.

Z nagubanim čelom, zaničljivo naspetim ustnicami, v rokah po- temnjeno sabljo, se je Maurice bo- jjeval z občutki človeka, ki so mu veleli, naj štiti to žensko, a na drugi strani s občanskimi dol-žnostmi, ki so mu svetovale, naj jo izroči tem ljudem.

Naskrat se je na ogibi rue des Bons-Enfants zasvetilo več pu- škinih cevi, na kar se je začelo umerjeno korakanje patrolje, ki se je, opazivši nabiranje ljudi, u- stavila približno deset korakov pred skupino. Poveljujoči korpo- ral je zaklical: "Kdo tam?"

"Prijatelj, Le naprej, Lorin."

Oni, ki mu je bil namenjen ta poziv, se je na čelu omahel moč približal s hitrimi koraki.

"Eh, ti si Maurice," je dejal korporal; "Le čakaj, pomočnjak! Kaj počenjaš ob tej uri na ulici?"

"Kakor vidiš, prihajam iz sek- cije bratov prijateljev."

"Da, zato, da se povrneš v ono noetra in prijateljic; saj poznamo to, kajnoda?"

"Ne, ne prijatelj, ti se motiš. Hotel sem ravno domov, ko sem naletel na občanko ki se je upi- rala pestem občanov prostovolj- cev. Prihitej sem in vprašal, za- kaj jo hočejo aretirati."

"Te že poznam," je odvrnil Lorin.

Potem je nadaljeval, obrnjen k prostovoljcem:

"Čemu ste aretirali to žensko?"

"To smo že povedali poročni- ku," je odgovoril poveljnik male čete, "zato, ker ni imela varnost- nega listka."

"No," je rekel Lorin, "to je res lep sločin."

"Ti torej ne veš za občinski sklep?" je vprašal poveljnik pro- stovoljcev.

"Seveda, seveda, toda obstoja še drug sklep, ki razveljavlja prvega."

"Kateri pa?"

"Čuj ga:"

Vsako srce na Pind in Parnas. Ni mu treba dovoljenja. Le da lep je tudi mlad. Ima ga bog Amor rad.

He! Kaj praviš k tej odredbi, občan! Zdi se mi zalatna.

"Da, toda ni neovrgljiva. Prvič ni objavljena v Moniteurju, (U- radni list republike.) potem tudi nisimo ne na Pindu, ne na Parnasu; dalje ni še dan in končno občanka morda ni niti mlada, ni- ti lepa, niti graciozna."

"Stavim nasprotno," je rekel Lorin. Občanka, dokaj ml, da i- smam prav, in anem kapuce, da lahko ves svet izreče sodbo, da li odgovarja mojim predpisom."

"Ah! gospod," je odvrnila mlada ženska in se privila k Mauriceu, "prej sta me branili pred svojimi sovražniki, sedaj pa

Vas milo prosim, da me branite pred svojimi prijatelji."

"Glejte, glejte," je pripomnil poveljnik prostovoljcev, "kako se skriva. Jaz menim, da mora biti to kak vohun aristokratov, kaka poročnica ali nočna pohaj- jalica."

"O! gospod," je rekla mlada ženska, stopila za korak proti Mauriceu in razkrila obraz, čigar mladost, lepota in plemenitost je bila naravnost očarujoča, in ki je prišel v odsevu svetiljinskih žarkov še bolj, do voljeve. O, pogledite me; Ali sem po svojem obrazu res to, za kar me smatra- jo?"

Maurice je bil kakor začaran. Nikdar bi ne bil sanjal o tem, kaj je videl tu. Mislimo namreč sa- mo to, kar je bilo vidno, kajti nesnanka je skoraj ravno tako hitro zopet zakrila obraz, kakor ga je bila razkrila.

"Lorin," je šepnil Maurice, "zahtevaj jetulec zase, da jo sprovedeš na svoje mesto; ti kot poveljnik patrolje imaš pravico do tega."

"Dobro," je rekel mladi kor- poral, "razumem te."

Na to se je obrnil k nesnanki rekoč:

"Naprej, lepo srce. Ker nam nečete podati dokazov, da se ravnote po predpilih občinskega sklepa, nam morate slediti."

"Kako, ona naj vam sledi!" je vprašal načelnik prostovoljcev.

"Seveda, odvesti hočemo ob- čanko na stražnico v mestni hiši, kjer ima svoj sedež naša garda; tam hočemo polavedovati o njej."

"Ne, ne," je rekel poveljnik prve čete. "Ona je naša in mi jo šuvamo."

"Ah! občan, občan," je vzkli- knil Lorin, "mi se še spremla!"

"Kregajte se ali ne, pri bogu, to nam je vseeno. Mi smo pravi republikanci vojaki, in medtem, ko bose vi patrolirali po ulicah, bomo mi prehlivali kri na maji!"

"Pažite, da je na bose prehl-

REVOLUCIJA!

Stari stebri se krhajo, pokajo, padajo... Stebri stoletnih, tisoč- letnih laži, predsodkov, hinavščine, praznovestva in babjih čenč; padajo stari stebri, ki so sloneli na temi, nevednosti, ozkočuju in ponesumnjevanju. Stavba, postavljena na hinavsko moralo in otročje- smešno vagojo, se ruši in na njeno mesto pride nova stavba, mogočna in vseobsegajoča, ki bo imela na pročelju napisano z slavimi črkami:

RESNICA.

Čitatelj, naročnik "Prosvete", član S. N. P. J., ali si pripravljen stopiti v novo stavbo, v nov svet, ki se že gradi in v katerem bo vla- dala resnica? Ali imaš ključ do resnice? Ako ga nimaš, ti ga po- nujva Slovenska narodna podpora jednota, ki ne skrbi samo za bol- nika, pohabljenca, vdova in sirote gmotno, marveč vodi revolucijo na kulturnem polju našega naroda v Ameriki, kateremu kaže pot is temnih nišnih vagojne zaslotalosti in ignorance v svitlo višave moderne izobrazbe.

KNJIŽEVNA MATICA,

kulturna ustanova Slovenske narodne podporne jednote, ti nudi knji- ge, brez katerih ne bi smel biti nihče, kdor ljubi resnico in kdor se hoče vsposobiti za življenje v novem svetu, ki se nam odpira. Na raspolago sta dve sledeči knjigi:

ZAJEDALOJ. Spisal Ivan Molek. Socialna povest iz življenja slovenskega delavca-trpina v Americi, črta hinavske vagoje in kru- tih rammer. Takih črtov je na tisoče med nami. Knjiga je vezana v platno, šteje 304 strani in stane \$1.75 s poštnino vred.

ZAKON BIOGENEZEJE. Spisal J. Moore, poslovenil J. M. Zelo dobra in poljudna razprava o razvoju življenja v človekov vred. S silkami. Tode vezana stane \$1.50 s poštnino vred.

Kdor naroči obe knjigi naskrat, ju dobi za tri dolarje poštnine prosto.

Zaloga ni več velika, zato naj si vsakdo hitro nabavi omenjeni knjigi, kdor ju želi.

Zaloga se mora uskniti novim knjigam, ki se že pripravljajo!

Narodbe, katerim je treba pridejati denar, sprejema tajnik Knji- ževne matice: Frank Alesh, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

li še med potom, občani. To se vam zna zgoditi ako ne boste u-
ljudnejši nego ste."
"Uljudnost je aristokratska
čednost, a mi smo sanskjeti."
(Sans-cullots = brezplaščniki;
najbolj radikalna stranka revolu-
cije, ki so jej pripadali najnižji
sloji), se odvrnil prostovoljec.
"Ne govorite vendar o teh
stvarih pred damo", je opom-
nil Lorin. "Morda je Angliča-
nja."
Na to se je galantno obrnil k
dama reko: "Ni se vam treba je-
ziti nad tem mojim domneva-
njem, moja lopa, nočna ptičica."
Citiral je na to neko pesem, v
kateri pesnik opeva Anglijo.
"Ah, ti se izdajaš," je rekel
poveljnik prostovoljev, "ti si še
stillee Pittov, ki je bil plašan od
Anglije, ki je..."
"Tiho," je odvrnil Lorin, "ti
ne razumeš ničesar o poeziji, pri-
jatelj; raje hočem govoriti s te-
boj v prost, čuj! Mi smo krot-
ki in potrpežljivi vojniki narod-
ne garde, pravi otroci Pariza, kar
pomenja, da znamo takoj udariti,
ako nam je kdo razgrel kri."
"Madama," je rekel Maurice,
"vidite, kaj se dogaja in lahko
tudi ugnete, kaj se še bo zgo-
dilo. V petih minutah se bo kladlo
deset ali dvajset ljudi radi Vas.
Ali je zadeva, za katero so se zav-
zeli Vaši zaščitniki, vredna kr-
vi, ki se ima preliti?"
"Gospod," je odgovorila nez-
nanica in sklenila roki, "poveda-
ti vam hočem samo nekaj; če do-
volite, da me sretirajo, potem
nastane in tega zame in za druge
taka nesreča, da bi Vas raje pro-
sila; prebodite mi z ogoščem areo
in vrzite moje truplo v Seine."
"Dobro, moja dama," je odvr-
nil Maurice, "jaz jemljem vse
naše."
Spustil je roki lepe neznanke,
ki sta doslej počivali v njegovih.
"Občani," je rekel narodni
gardam, "kot vaš častnik, domo-
ljub in Francos, vam velim, da
ščitite to žensko, in če te kana-
lje sinesjo samo enkrat, Lorin, ta-
ko bajonete v roki!"
"Pripravite orožja!" je uka-
zal Lorin.
"Moj Bog, moj Bog," je zav-
pila neznanica, se zavila v kapu-

co in se naslonila na občestni ka-
men. "Moj Bog, obvarujte ga!"
Prostovoljec so se skušali br-
niti. Nekdo je ustrelil s pištolo,
katere kroglica je pridrla Mauri-
ceev klobuk.
"Križajte bajonete", je zapo-
vedal Lorin. "Ram plan, plan,
plan, plan."
V temi je na to sledil trenotek
boja in zmogljivost, med katero je
padlo par streliv. Čuti je bilo tu-
di vzklikov in kletvic. Na bliž-
njih hišah sta se odprli samo dve
ali tri okna, ki so se ravnotako
hitro zopet zaprla.
Prostovoljeci so bili v manjši-
ni in slabše oboroženi, zato so
bili takoj premagani. Dva sta bi-
la teško ranjena, štirje drugi so
bili kakor pritrjeni na steno,
vsak z bodalom v prsih.
"Tako," je rekel Lorin, "sedaj
upam, da boste popižni kakor
jagnjeta. A ti, Maurice, jedvodi
to žensko na mestno stražnico. Ti si
odgovoren za njo."
"Da," je odvrnil Maurice in
pripomnil tišje:
"Kaj je pa s parolo?"
"Ah, vruga," je rekel Lorin
in se popraskal za ušesa, "da pa-
rola... stvar je taka..."
"Torej povej mi jo!" je od-
vrnil Maurice.
"Takoj ti jo povem; samo
dovoli, da prej opravimo s temi
junaki tukaj. Predno pa te zapu-
stim, ti hočem dati dober na-
svet."
"Dobro, počakam."
Lorin se je vrnil k prostovolj-
cem, ki so še vedno imeli v obla-
sti narodne gardiste, in dejal:
"Imate torej dovolj?"
"O ti pes, ti girondist!" (Gi-
rondisti, pristaši bolj zmerno-
stranke, ki ni še pretrgala vseh
zvez s kraljem.), je odgovoril po-
veljnik.
"Motiš se, ljubi prijatelj", je
odvrnil Lorin mirno, "mi smo
boljši sanskjeti nego ti. Spadam
k termopolitnemu klubu, ki mu,
kakor upam, ne boš orekal patri-
otizma. Pustite občane, naj odide-
jo," je nadeljeval Lorin, "oni ne
dovmijo o ničemer."
"Zato ni nič manj reaktivno, da
je ta ženska sumljiva..."
"Ko bi bila sumljiva, bi bila
med bojem ubita, mesto da bi

bila čakala tu, kakor vidiš sedaj
po končani bitki."
"Hm, precej resnice je na tem,
kar pravi ta občan," je pripom-
nil neki prostovoljec.
"Sicer že izvemo, saj jo od-
vade moj prijatelj na stražnico,
in pa pojdemo med tem pit na
zdravje domovine."
"Kaj, pit pojdemo?" je vpra-
šal poveljnik.
"Seveda, jaz sem grozno že-
jen. Poznam neko prijetno piv-
nico na oglu rue, (Rue — ulica.)
Thomas-du-Loure!"
"Eh, kakaj nisi takoj povedal
tega, občan? Zelo nam je žal, da
smo dvomili o tvojem patriotiz-
mu; v dokaz objemimo se v ime-
nu domovine in zakona!"
Prostovoljeci in gardisti so se
objemali z navdušenjem. Bili so
pač časi, ko so si ljudje ravno-
tako radi padali okoli vratov,
kakor za vrat.
Med tem ko so prostovoljeci in
gardisti korakali roko v roki v
smerni proti plače Palais d'Écla-
iré, (Trg palače enakosti.), je
pripomnil Lorin k svojem prija-
telju rekoč:
"Maurice, objubil sem ti do-
ber nasvet; tu ga imaš. Pajdi raje
zmenoj, mesto da ščitijo obč-
čanko in se tako izpostavljaš ne-
varnosti. Zdi se mi skoraj krasna,
a zato nič manj sumljiva, kajti
krasne ženske, ki se potopajo v
polnoči po pariških ulicah..."
"Gospod," je vzkliknil de-
ska, "lepo Vas prosim, nikogar
me ne sodite po zunanosti!"
"Najprvo ste rekli "gospod",
kar je od Vaše strani velika na-
paka, kajneča, občanka! Ah gle-
te, zdaj Vas še jaz vikam."
"Da, dobro, občan, dovolj svo-
jemu prijatelju, da karvi dobro
delo in me spremlj domov."
"Maurice, Maurice," je pri-
pomnil Lorin, ti se preveč izpo-
stavljaš nevarnosti."
"Ljubi Lorin," je odvrnil
Maurice, "bodimo pravilni. Až
je dotra patriotinja. (Patriot
so se imenovali pristaši revolu-
cije v nasprotju z aristokrati,
katere so smatrali za izdajalce,
ker so hoteli vzpostaviti kralje-
stvo.), ali pa kaka aristokrati-
nja. Ako je aristokratinja, dela-
mo prav, da jo varujemo; ako je

pa dobra patriotinja, potem je
naša dolžnost, da jo obvarujemo
nevarnosti.
"Odloči se za eno ali drugo,
prijatelj, toda takoj!"
"Dobro, povej sedaj parolo!"
"Ali je ne boš zlorabil?"
"Ne, obljubljam ti, prisegam."
"No, povem ti jo. Parola se
glasi:
"Galija in Lutecija."
"Občanka," je rekel Maurice.
"Sedaj sem vam na razpolago.
Hvala, Lorin."
"Srečno pot!" je pripomnil
slednji in mrmral zvest svojemu
anakteontskemu okusu:
Lenora, poznala si greh,
Ki rožnat je bil in lep.
Zato zagrešila si ga.
Ker je skrivna ti bila je želja
Na dnu sreca.
Povej, ali res je bil tak grozan!

III.
Viktorjeva ulica.
Ko je bil Maurice sam s to mla-
do žensko, je prišel za trenotek v
zadrego. Strah, da bi ga očarala,
privlačnost te divne lepote, neko
nedoločno, notranje očitjanje, ki
je težilo njegovo republikanako
vest; vse to ga je za trenotek za-
drževalo, da bi ji ponudil roko.
"Kam greste, občanka?" jo je
vprašal.
"Ah, gospod, daleč, v smeri
Jardin des Plantes." (Vrt-
rastlin.)
"Dobro, pojdiva!"
"Ah, moj Bog," je rekla ne-
znanka, "vem, da Vas nadlogu-
jem, gospod, ampak verujte mi,
da bi ne štrabljala Vaše plemenit-
osti, ko bi me ne bila zadela te
nezgoda in bi ne bila nevarnost
zame tako velika."
"Ali moja dama!" je vzkliknil
Maurice, ki je, občevasje i nje po-
zabili na način govorjenja, kakor
ga je predpisovala republikanska

sega in "je zopet jel govoriti po
prejšnjem načinu, "kako to, da se
nahajate ob tej uri na pariških u-
licah!"
"Saj sem vam že povedala, gos-
pod. Napravila sem bila obisk v
Faubourg du Roule. Zapustila
sem dom opoldne, ne da bi bila
vedela, kaj se godi, in vrnila sem
se ravnotako. Ves svoj čas sem
prebila v neki nekoliko oddaljeni
hiši."
"Da," je zamrmral Maurice,
"bili ste gotovo v kakem skriv-
lišču aristokratov. Priznajte ob-
čanka, da se mi na tihem smejete,
ker vam nudim pomoč, za katero
ste me prosili."
"Jaz," je vzkliknila, "zakaj
pa?"
"Seveda, saj vidite, kako vam
je za voditelja republikance. In
glejte, ta republikanec izdaja
svojo stvar. Tako je."
"Ampak občan," je rekla ob-
čanka živahno, "vi se nahajate v
zmoti, jaz ljubim republiko rav-
notako kakor vi."
"Torej občanka, če ste dobra
patriotinja, se vam ni treba ničesar
bati. Od kje prihajate?"
"Oh, prosim Vas, gospod!" je
rekla neznanica.
V tem "gospodn" se je skriva-
lo toliko globoke in nežne sramež-
ljivosti, da si je Maurice dejal
sam sebi: Ta ženska prihaja go-
tovo s kakega ljubavnega sestana-
ka. In ne da bi bil vedel zakaj,
je čutil, kako mu je postajalo tež-
ko pri sreca. Zaglobil se je v mi-
slal.
Ko sta oba nočna sprehajalca
dospela v rue de la Ferrerie, po-
tem, ko sta bila srečala tri ali štiri
patrulje, ki so ju s pomočjo
parole vse pustile dalje, sta sre-
čala častnika, ki jima je delal tež-
koče. Vprašal je, kdo da je ob-
čanka. "Sestra moje soproge,"
je odgovoril Maurice, na kar ju
je častnik pustil dalje.

"Vi ste torej poročeni, gos-
pod", je šepnila neznanica.
"Ne, moja dama; kako to?"
"Zato, ker bi me bilo lahko
predstavilo naravnost kot svojo
soprogo," je rekla smeje se.
"Gospa," je odvrnil Maurice,
"beseda "soproga" je sveta beseda,
ki se ne sme zlorabljati, a jaz
nimam časti Vas poznati."
Sedaj je tudi neznanica postajala
težko pri sreca. Jela je koraka-
ti hitreje, čimbolj se je bližala
eliju. Prišla sta že na obrežje
Saint Bernard; tedaj je neznanica
zopet spregovorila:
"Gospod, rešili ste me iz naj-
večje nevarnosti, v kakoršnji sem
se kdaj nahajala. Hvaležna vam
bom za to vse življenje," je rek-
la.
"Ne zahtevam toliko od Vas,
moja dama; bodite raje manj hval-
ležni in povejte mi v tem trenot-
ku svoje ime."
"Ne, nikoli!" je vzkliknila ne-
znanka.
"Potem pridete v zapor."
"Pripravljena sem na vse. Po-
vedati moje ime, bi bilo izdaj-
stvo."
"Rekel sem vam že, da sem
moral radi Vas igrati kot republi-
kaneč čudno ulogo."
"Vi igrate ulogo plemenitega
človeka. Našli ste ubogo žensko,
ki so jo žalili. A Vi je ne zani-
čujete, da si je iz priprostega ljud-
stva, in da je ne bodo žalili zno-
va, jo vodite v njeno ubožno pred-
mestje, kjer stanuje: to je vse."
(Dalje prihodnjik.)

NEMOJA PLAČUJE.
Berlin, 6. jun. — Uradno se po-
roča, da je nemška vlada poslala
drugi obrok v stadi petdeset mi-
lijonov zlatih mark ameriškim re-
zervnim bankam kot plačilo od-
škodnine ententnim državam.

\$3,000,000
STATE OF NORTH DAKOTA
1 do 27 let, 5% državne obveznice.

Te obveznice so proste državnega dohodninskega davka in naddavka.
(Proste so tudi vseh davkov države North Dakota)

Obresti se izplačujejo v slatu dvakrat v letu namreč 1. jan. in 1. julija v New Yorku, Chicagu in Bismarcku.

Rok plačilnosti: 1931, 1936, 1941, 1948 Visokost obveznic \$100, \$500, \$1,000

Popolno državno jamstvo obligacij:

Poseben opis imejta

Dohodki države North Dakota.

Namen posojila.

Postavna investicija za zaupane svote.

Postavnost te izdaje posojila.

Vse postavne zadeve tikajoče se teh obveznic so podvržene odobrenju naših zastopnikov, gg. Wood in Oakley, Chicago, Ill.

Cena obveznic 100, obresti so 5%

Vsi čeki se morajo narediti na ime: "The State Bank of North Dakota." Pravica je pridržana, da se lahko zvrst nekaj ali vse aplikacije in da se da tudi manjši svota kot se šeli. Zafasne pobornice no-
vede enake obresti bodo izdane, dokler se vam ne pošlje obveznic, datiranih s dnem 1. julija, 1921. Mi
vam pripravljamo, da se natanjko informirate o tem posojilu pri ljudeh, ki so previdni in poznajo trgovino
z obveznicami. Pišite ali vprašajte osebno za našo knjižico, v kateri so vam pojasnila.

THE STATE OF NORTH DAKOTA, Chicago Office: 1038 Peoples Gas Bldg. Telefon Harrison 5639.

\$15.00 RACUNSKI STROJ "LIGHTNING CALCULATOR"

(Slika kaže stroj lezeč na knjigi. V tej poziciji je napaka nemogoča.)

"LIGHTNING CALCULATOR", ki bi se lahko imenoval "čepni računski stroj" so pogledali in pri-
poročili praktični slovenski trgovci, društveni tajniki, predsedniki, blagajniki, glavni tajniki naših jedrot
in uredbniki, in javljajo da je ta računski stroj zelo praktičen, zanesljiv, trpečen, za društvene tajnike
in trgovce sploh neprecenljivo vrednosti. Imena in naslove pošljite na zahtovo.

TRGOVCI IN GOSPODINJE DRUŠTVENI TAJNIKI POZOR!

Kot smo že opozorili v "Prosveti" novi računski stroj

"LIGHTNING CALCULATOR"

ki je najpraktičnejši in najcenejši računski stroj na trgu, opozarjamo ponovno na ta stroj društvene
tajnike, slovenske trgovce in sploh vse, ki morajo računati. Ta stroj ni samo velike vrednosti za
tiste organizacije, katerih knjige morajo biti vodene pravilno, temveč je velike vrednosti za vsako hi-
šo, posebno za tiste, ki kupujejo v trgovinah na knjige. Kdor namupa povsem računanju brez meha-
ničnih pripomočkov, ta bo vedno izpostavljen raznim napakam, katere ga včasih stanejo več, kot pa
je cena našega računskega stroja.

Kdo lahko rabi uspešno "Lightning Calculator"?

Računski stroj "Lightning Calculator" je najvrednejši prijatelj tistim, ki morajo obdelati vsak
meseč ali vsak teden svoje knjige. Konstrukcija tega računskega stroja je tako enostavna, da je o-
pazljiva istega lahka. Ta stroj ne vsebuje nikakih komplikacij, ne ključ in tipk, temveč se opere
s jekleno palčico in celo s svinčnikom, ako si jeklene palčice pri rokah. In tega razloga je torej pri-
pomeh za društvene tajnike, trgovce in gospodinjce. Noben drug stroj ne more rabiti stane, da si
pomaga in izpopljal vstrajnost pri računanju kakor naš stroj. S pomočjo tega stroja, nabodi učence
vesolje do računstva ter mu je velika opora pri svojih študijah. Kako hitro ima doček ali določila
vesolje do stvari, tako hitro je uspeh gotov in ta uspeh bo velika deloval na razpoložljive učence.
Mnoge gospodinjce, ki kupujejo na knjižice, niti ne računajo, ampak slope enopojno slovensko raču-
nanju družnaga, kar ni pravilno. Vsaka gospodinja ali gospodar bi moral vsotej in vedno računati
nam, kar vsak človek se lahko zmoti, pa bodi da je najbolj izračunan. Edino stroj se ne more zmo-
titi. Računsko je "Lightning Calculator" velika pomoč gospodinjam, knjiži s pomočjo tega stroja si bodo
mnogokrat prihranile — v denarju in v času — prijateljke razmerje z drugimi. Slovenski trgovci,
kateri si ne morejo nabaviti velikih in dragih računskih strojev, bodo dobili v "Lightning Calculator-
ju" najboljšega pomočnika. Računanje knjig in drugih računov, bo enostavno, hitro in brez napake,
kar jim bo v velike koristi v finančni in imenu. Trgovci in stroj lahko, za "Cash Register", kar jim
prihrani najmanj \$200 do \$400. Konec dneva bodo s pomočjo "Lightning Calculatorja" imeli po-
lno račun dnevnega prometa. Dalje bodo lahko rabila ta stroj pri testavi letnih računov, inventarja,
balanci itd., kar ne morete storiti s nobenim drugim računskim strojem. Ta stroj se vam bo izpla-
čal v enem samem dnevu.

Na računski stroj je tako pripraven, da ga lahko nositi v svojem žepu. Takša nič več kot 2
funta. Pri računanju ga lahko položite na knjigo, kot kaže slika, kar omogočujo, pravilno računanje.
Sploh je "Lightning Calculator" tako praktičen in tako velikega pomena za dobro gospodarstvo in gos-
podinjstvo, da bi ga morali imeti vsaki hiši.

Na ta stroj lahko računate do enega milijona ali do \$10,000.00. Stroj vam pokaže vsakokrat
celokupno vsoto. Lahko izstavite, sitovate, množite, delite in zaključujete knjige s eno operacijo,
to velja posebno družinim tajnikom.

Prdno vse vseh gospodinjstev in izračunov, vse pomeni stroj več vrednosti, kot družinim taj-
nikom, računom in uredbnikom. Vsi se se poboljša izračun o stroju, ter dejati, da je najbolj praktičen stroj, kar jih je
do sedaj na trgu. Imena in naslove pošljite na zahtovo. Pošljite našelivno in inventarja kverto za odovor.
Pri prvi svoji praktični uporabi bi je cena stroja zelo nizka. Ta stroj se stane nič več, kot van stroj mnogokrat
ena sama napaka pri računanju, je vreden več kot drugi stroji v uporabi vsakdanjega življenja, stane samo.

\$15.00

ponj tega pa je GARANTIRAN za dobo PET LET. Ako bi stroj ne funkcioniral ali se pokvaril na to ali oni naša, do-
lito nov stroj poplamo zastonj.

Vselej dostavljamo, ki smo jih navodili in vprito pripravili meč, ki so vsak dan obdelani z računi, pripravljamo in
stroj vsakemu društvenemu tajniku, blagajniku, trgovcu in gospodini, da si naredi en "Lightning Calculator", kar smo
povračili, da jim bo v velike pomoč. Pošljite našelivno in inventarja kverto za odovor. Če ste
Zato si naredite ta stroj že danes.

INTERNATIONAL DISTRIBUTING & MFG. CO.
Glavni zastopniki "Lightning Calculator".
1038 ADDISON ROAD, CLEVELAND, OHIO

OBJAVA.

Forest City, Pa., dne 26. maja 1921.

Spodaj podpisana izjavljava, da sva bila izvoljena od delničarjev Wm. Sredenshek v Forest City in Jožef Knapich iz Nonticoke, Pa., delniške družbe "Butte Elk Park Extension Mining Co." kot zastopnika, da obiščeva in pregledava lastnino in rudnike zgoraj omenjene družbe, nahajajoče se v Elk Park, Jefferson County, Montana, v namen, da se osebno prepričava o podjetju in razvoju teh rudnikov ter potem poročava rojakom delničarjem o rezultatu.

Dne 8. maja t. l. sva se odpeljala iz Wilkes Barre proti Pittsburghu, kjer ima družba svoj fiskalni urad, ostala sva tam dva dni, na kar nama je razkazal glavni poslovodja in obenem inženir g. L. F. Gerdetz vse knjige uradovanja in lastnino (deeda) od zemlje, katero poseduje družba v Butte, Mont. Pronašla sva, da poslovanje je vse v najlepšem redu in tudi lastnino, da družba lastuje že patentirane zemljišča 844.85 akrov in drugi je v procesu patentiranja tako, da družba lastuje skupnega zemljišča 1484 akrov.

Dne 10. maja sva se odpeljala iz Pittsburgha proti Chicago in od tam v Butte. Ko dospelva v mesto Butte, naju je pričakoval na kolodvoru poslovodja od rudnikov g. Rolovich, kateri naju je spremljal na glav. družbeni urad, potem nama je razkazal mesto in razne bakrene rudnike, ter naju seznanil z različnimi rojaki Slovenci in Hrvati. Drugo jutro smo se odpeljali na lice mesta v Elk Park, kjer družba poseduje svoje rudnike in zemljo. Mestece Elk Park je oddaljeno kakih 16 milj od Butte proti zahodu skozi katerega teče Great Northern železnica in železnična posaja stoji na naši zemlji, okrog se razteza lepa ravnina kakih 10 milj dolga in do 3 milje široka, del te ravnine poseduje naša družba. Družba bode v kratkem razdelila isto zemljo v lote in jih dala na prodaj. Govoril sem z rojakom g. Severjem, kateri živi v Butte, komu je dobro znano naše podjetje in se je tudi jako pohvalno izrazil o njem, vprašal je tudi, da, ako ima družba na prodaj lote, ker on je kupec in se želi tudi naseliti tam, tudi drugi tamkaj živeči so mi povedali, da Elk Park bode v bližnji bodočnosti drugi Butte. Od tam sva šla v spremstvu g. Rolovichem k rudniku št. 1. Main Shaft, ter si ogledava stroje, to je; hoist, compressors, žago, kovačnico, house in campe. Kar se tiče strojev so ravno zgotovljeni, in najnovejšega tipa z električno gonilno silo, kot sva pronala, da sami stroji stanejo družbo \$106.000, od tam se podamo k rovu št. 2. Johns Mine, kateri je ravno tako opremljen z potrebnimi stroji, edino, da gonilna moč je Air powers. Istro jutro sva šla po družbeni zemlji kakih 3 ure daleč proti zahodni strani, prednama so se začele dvigovati visoke gore z lepo obrašenim gozdnim drevjem povečini borovci. Nekateri deli gozda so še nedotaknjeni in v drugih delih je srednja debelina, videla sva tudi proge rude, katere ležijo vse od vzhoda proti zahodu od kakih 25 do 75 feetov narazen. Prišla sva do žile rude, katere je že napovršju 8 feetov debela z jako bogato rudo. Popoldne istega dne sva se obrnila proti izhodu, ter sva videla ravno isto predseboj kot na zahodu, hodila sva po družbeni zemlji celo popoldne, ali nisva prišla do meje.

Drugi dan to je 14. maja sva šla v rudnik št. 1. Main Shaft, kateri je 600 feetov globok, spustili smo se v globočino 150 feetov globoko, tam sva videla predale žil katere so odprti, vzela sva v roke kramp in nakopala nekaj kosov rude, ter jo vzela seboj. Omeniti moravi, da na 250-400 in 600 feetov veliko bogatejša ruda, ali nama ni bilo mogoče iti globokeje v rudnik, ker je bila voda v njem. Da je voda prišla v rudnik je bilo to, ker je družba odstranila prejšnje stroje in nadomestila modernejšimi in popolnejšimi, niso med istem časom več mesecev sesalke za vodo delale. Mr. Rolovich naju je prosil, da ostaneva tam vsaj še dva dni, da izpumpajo vodo do 250 feetov globočine, da bodeva do tam videla kjer je rudnik bolj odprt, in ruda bogatejša, midva nisva vstregla njegovi želji iz vzroka ker sva bila popolno zadovoljna kar sva videla. Ko sva prišla nazaj na površje št. 1., sva se podala k rovu št. 2. Johns Shaft, ta rov je 75 feetov globok, ko se spustimo kakih 60 feetov globoko, vidiva predseboj 3 feete debelo žilo rude, tudi tam odbijeva rudo in jo vzameva seboj.

Rudnika sta oba opremljena z električno razsvetljavo. Žile rude se stezajo na tisoče feetov globoko v zemljo. Ruda št. 2. pokazuje veliko vrednost že pri vrhu na bakru in srebru. Od tam sva se podala v rov (drift), kateri je odprt in drži naravnost po žili rude v goro, v kateri pravijo, da je jako bogata na zlatu. Sosedna družba od katere se stezajo njih žile od druge strani gorovja v naše žile, imajo rudo, v kateri je 430 pri toni čistega zlata. Videla sva, da družba ima velike zaklade bogate rude in potrebne stroje za operacijo rudnikov, edino kar je še potrebno, da si družba postavi svoj lastni mlin, za mletje rudo in s tem bode izpopolnjena oprema rudnikov za oddajo rude na trg.

Midva sva v resnici trdno prepričana, da je to Jugoslov. podjetje Butte Elk Park Extension Mining Co. velike vrednosti in da bode ta propozicija sedajnim in bodočim izboljšanjem se razvila v veliko podjetje. Uprava g. L. F. Gerdeca in Rolovicha je poštna in zmožnost imata oba veliko. Zatoraj smo lahko ponosni, ker to je glavno pri takemu podjetju.

Odkritostno priporočava vsem našim prijateljem in znanecem to podjetje B. E. P. E. M. Co. kot eno izmed najboljših v tej deželi.

WM. SREDENSHEK, Forest Hotel, Forest City, Pa. JOSEPH KNAPICH, 206 Pine St., Nonticoke, Pa.

Vzorec rude, katero sva vzela iz rudnike dne 14. maja t. l. pokazuje na podlagi kemičnega preiskusa tvrtke Lewis and Walker, Assayers and Chemists, Butte, Mont., dne 16. maja t. l. sledeče mineralne sestavine in njih komercialno vrednost:

Iz Main Shaft št. 1. na 150 feetov globočine.

Ons. per ton Silver	Ons. per ton Gold	Value per ton at \$20 per oz.	% Gold	% Lead	% Zinc	Valuation per ton
No. 1 W. 37.50	0.03	0.60	0.90	2.50	0.20	43.05
No. 2 33.60	0.08	0.60	1.10	4.40	0.40	41.36

Iz Johns Shaft št. 2. na 60 feetov globočine.

6.00	0.02	0.40	1.25	2.00	Trace	11.26

P. S.—V slučaju, da bi kateri izmed rojakov dvomil o našini zgorajšnji izjavi, se jaz Wm. Sredenshek zavežem s tem, da položim z dogovorom s vsakim tistim, kateri bi šel na lice mesta in ne bi pronaljal tako kot sva midva poročala vnoto \$400 na banko kot jamčino, za pokritje njegovih stroškov.

RTVE PLEMENSKEGA SOVRAŠTVA SO ZDAJ DOGNANE.

Tulsa, Okla. — Zdal je doznano število žrtev pri plemenskih izredih, ki govori dosti jasno, da so bili zamoreci v silobranu. Belopoltnikov je mrtvih devet, zamorcev pa šest in dvajset. Težko ranjenih belopoltnikov je šestnajst, lahko ranjenih pa tri šest-

deset. Zamorec je težko ranjenih dva in sedemdeset, lahko ranjenih pa sto tri in šestdeset. Poleg tega je požgano zamorsko predmestje.

POPLAVA V TEKSASU.

Pecos, Tex. — Železniška proga je poplavljena na dolžino sto dvajset čevljev in voda je tri čevlje visoko nad njo.

V Novi Mehiki so bili silni nallvi in reke in potoki so narasli. Poplava je napravila veliko škodo na poljskem pridelku. Farmarji, ki žive v nižinah ob reki, so bili posvarjeni, da se umaknejo v hribe.

Poljski častnik ustreljen, ker je izdal tajnosti Anglešem.

Varšava, 6. jun. — Poročnik

Henrik Iwanicki je bil po vojnem sodišču obsojen na smrt in ustreljen, ker je razodel angleškim vohtnom gotove vojaške tajnosti. Iwanicki je bil uslužben v vojnem ministarstvu. Poročnik in več drugih Poljakov je bilo aretiranih takoj po govoru Lloyda Georja, ki je napadel Poljake zaradi vstaje v Šleziji. Drugi obtoženci še čakajo na obravnavo.

VARNA INVESTICIJA

Vzemite si pred oči Battery Park in Castle Garden v New Yorku kot je bil ko ste vi ali vaši stariši prišli v Ameriko, potem primirjate gorajo sliko s tem kar je danes in kmalu si bodeste ustvarili sliko vrednosti imetja za investicije.

Battery Park je vsakrog obzidan s visokimi poslopji v katerih se nahajajo razni uradi in postaja več vredno vsak dan in izplačuje lastnikom velik dobiček. Med najboljšimi poslopji so

Battery Park Building **Maritime Building**
Chesbrough Building

Ta poslopja so poslopja št. 19, 21, 23 Pearl Street, št. 22 in 24 Whitehall Street in delni del v št. 8 State Street. Realty Corporation; Battery Park Land Corporation in South Ferry Building so lastnina

The American Gateway Realty Corporation

katero lastnik je Henry L. Doherty & Company, poznana tvrdka tudi pod imenom Investment House št. 60 Wall Street, New York.

Konservativno preračunjena vrednost tega imetja je \$5,250,500.00.

Henry L. Doherty & Company

ponuja za varno in dobičkonosno investiranje dva milijona dolarjev po 6% ("preferred cumulative participating stock") prednostne delnice v American Gateway Realty Corporation kolikor kdo hoče kupiti. Cena je \$100.00 na delnico in se sprejme \$100.00 par value popolno vrednost svote ali pa uplačila na obroke.

6% prinašajoče obresti

se je izplačujejo v mesečnih obrokih, katero svoto se vam pošlje vsak prvi dan v mesecu.

Nadalje dobite

še sledeče dividende: Za vsak dolar uplačan na (Common Stock) obveznice po 50 centov na delnico se bo izplačalo na (Preferred Stock) prednostne delnice. Na primer obveznice prinašajo po \$4.00 na delnico letnih obresti, prednostne delnice pa prinašajo letno le \$2.00 dividende. To sošteto skupaj z rednim obrestim 6% na leto bo znašalo \$8.00 na vsako delnico.

8% letne obresti

se izplača na prednostne delnice.

DOHODKI IMETJA JAMCIJO IPLAČEVANJE POSEBNIH 2% DIVIDEND. DOBIČEK SE PA LAHKO VSAK ČAS POVIŠA.

Ta poslopja so, ki stoje za jamstvo pri teh prednostnih delnicah popolnoma in stalno v najemu po in vitevši 5 glavnih konzulov, 33 Parobrodskih družb in Trgovskih družb in ena Eksportna in Importna tvrdka, vse pod najeminsko pogodbo od tri do deset let, kar jamči stalne dobičkonosne dohodke.

TO JE ZLATA PRILIKA!

Poslužite se te prilike takoj in bodite med prvimi, ki se prijavijo. Izpolnite tu spodnji kupon in ga pošljite na:

FOREIGN LANGUAGE INVESTOR DEPARTMENT
HENRY L. DOHERTY & COMPANY
12 PEARL STREET, NEW YORK

Henry L. Doherty
Manager.

IZPOLNITE IN POŠLJITE TA KUPON ŠE DANES.

Mi sprejemamo agencij.

FOREIGN LANGUAGE INVESTOR DEPARTMENT
HENRY L. DOHERTY & COMPANY
12 PEARL STREET, NEW YORK.

Pošljite mi brez vsake obveznosti "zastoni" vse podrobnosti vaše ponudbe "Zlata prilika" za vlaganje denarja.

Ime
Ulica, Box
Mesto
Država

(Prosveta.)

